Για τον αντιφασισμό απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο αντιφασισμός

του Νώντα Σκυφτούλη

Αν και τα πράγματα έχουν πάρει το δρόμο τους ωστόσο καλό είναι να ακούγονται και οι διαφωνίες μας οι οποίες είναι και ιστορικές και συγκαιρινές. (Μιά κριτική και συνοπτική προσέγγιση για τις αστοχίες στη Σταυρούπολη).

Η στρατηγική της Αριστεράς απέναντι στο φασιστικό φαινόμενο από την εμφάνισή του μέχρι σήμερα υπήρξε μία και αυτή είναι η άσκηση πίεσης στο κράτος προκειμένου να αναλάβει δράση με τα δέοντα μέτρα προκειμένου να αντιμετωπισθεί αυτή την απειλή. Αν αυτή η στρατηγική πριν τον πόλεμο υπήρξε ολέθρια και έστρωσε το χαλί του θριάμβου στον φασισμό μετά τον βΠΠ απεδείχθη αρκούντως αποτελεσματική σε όλα τα πεδία και είναι ένας λόγος να τη συνεχίσει. Ο άλλος λόγος είναι ότι ουδέποτε μπήκε στον κόπο να αναλύσει το φαινόμενο του φασισμού και αυτό όχι γιατί δεν είχε ικανούς ανθρώπους να το κάνουν αλλά γιατί ο μαρξιστικός ιστορικός υλισμός το είχε εξηγήσει πριν κάν εμφανιστεί. Ετσι μέσα απο τις ταξικές απλουστεύσεις του ιστορικού υλισμού και τα χονδροειδή ιδεολογήματα που οδηγούσαν σε πολιτικές θολούρας σε επίπεδο συμμαχιών και τακτικών δημιουργούσε μια σύγχυση υπερβαίνοντας τα όσα διαδραματίζονταν στον αισθητό κόσμο με τα τάγματα εφόδου να προετοιμάζουν την προέλαση τους. Ταυτόχρονα εμπόδισε τον αντιφασιστικό διαφωτισμό και εξακολουθεί να τον εμποδίσει μέχρι σήμερα. Εχοντας ορίσει το φασισμό σαν αυτο που ήθελε η ίδια η αριστερα να είναι ο φασισμός υπονόμευσε κάθε προσπάθεια αντιφασιστικής κουλτούρας. Ετσι το εθνοκράτος(εθνικισμός) ο ρατσισμός(κρατική κατάσταση εξαίρεσης) ο αντισημιτισμός η βία και η θανατοπολιτική τα βασικά θεμέλια του φασισμού είναι ένα άγνωστο πεδίο κριτικής για την αριστερά πριν και μετά τον

πόλεμο και σίγουρα δεν υπάρχουν καν στην γενικότερη κουλτούρα της κριτικής της. Ήρθε και η δεκαετία του σαράντα όπου έθαψε κάθε προσδοκία κριτικής στα φασιστικά ιδεολογήματα αφού ο φασισμός μπήκε παντού και ο αντικατοχικός και αντικατακτητικος αγώνας ήταν πλέον προταιρεότητα. Τα βασικά λοιπόν ιδεολογήματα του φασισμού έμειναν άθικτα μέχρι σήμερα.

Ένα βασικό σημείο ας πούμε πάνω στον τρόπο πραγματοποίησης των σκοπών είναι η βία που χρησιμοποιείται σαν πολιτικό εργαλείο. Για το φασισμό είναι πρωτογενής συνθήκη διότι αρχίζει και τελειώνει με αυτήν. Πρώτα γεννήθηκαν τα freikorps μετά κατασκευάστηκαν τα φασιστικά κόμματα για να ολοκληρώσουν πάλι με τον πόλεμο και το Άουσβιτς. Γι' αυτό η φασιστική βία είναι ωμή και άμεση και αποτελεί το οξυγόνο τους και είναι αυτή που έδωσε νόημα στην Αντίδραση το 1918 στη Γερμανία για να καθιερωθεί μόνιμα και σταθερά. Όταν ο Τέλμαν και οι Σοσιαλδημοκράτες δημιούργησαν τις πολιτοφυλακές ήταν για να αμυνθούν και όχι να προξενήσουν εμφύλιο-πράγμα που θα είχα αποτρέψει πολλά πράγματα- αλλά τα τάγματα εφόδου ήδη αριθμούσαν μερικά εκατομμύρια και ήταν πλέον αργά.

Η επανάσταση και ο κομμουνισμός εμφανίστηκαν σε πρώτο χρόνο και διεκδίκησαν την εξουσία και στις κατάλληλες συνθήκες την κατέκτησαν επικρατώντας και στο πεδίο του εμφυλίου πολέμου. Η αντίδραση και ο φασισμός εμφανίζονται σε δεύτερο χρόνο για να εμποδίσουν και να συντρίψουν κάθε πολιτική αντικαθεστωτική δραστηριότητα. Ο φασισμός μελέτησε πολύ βαθιά τον κομμουνισμό υπέκλεψε όχι μόνο αρκετά ιδεολογικά προτάγματα αλλά πολλά πράγματα από την τακτική. Και η ιστορία πλούσια σε συμπεράσματα που στην στην προκειμένη περίπτωση απέδειξε ότι ο φασισμός έκανε περίπατο τόσο θριαμβευτικό που η εξόντωση του κομμουνισμού να θεωρείται πρόσχημα μιας και τον κατέστειλε σε ελάχιστο χρόνο για να του μείνει απεριόριστος χρόνος για τα Άουσβιτς και για τον επεκτατικό πόλεμο καταστρέφοντας τον κόσμο. Ακόμη και σήμερα ο νεοφασισμός κατέχει το προνόμιο του αιφνιδιασμού και αυτό λόγω της ελλειμματική αριστερής μαρξιστικής αφαίρεση που μένει σταθερή και αμετάβλητη για όλες

τις ερμηνείες του αισθητού κόσμου απο καταβολής κόσμου. Για παράδειγμα το μακεδονικό καθώς και το αντιεμβολιαστικό δύο στερεότυπα που παράγουν φασισμού η αριστερά όχι μόνο δεν τα απάντησε ευθυτενώς αλλά ρωγματώθηκε η ίδια από αυτά όπως έπαθε και με τα στερεότυπα του αντισημιτισμού και του ρατσισμού παλαιότερα χωρίς να τα έχει επιλύσει ακόμη μέχρι σήμερα..

Άλλο αντιμετωπίζω τη φασιστική απειλή και άλλο αντιμετωπίζω τον ίδιο τον φασισμό

Η παρέμβαση των φοιτητών στη Σταυρούπολη είχε τις αντιφάσεις ή μάλλον τις ιστορικές ανεπάρκειες και τις αμφισημίες της αριστεράς ως προς τον αντιφασισμό. Ήταν μια δρομική παρέμβαση άμεσης δράσης φαινομενικά η οποία κατέληξε σε φιάσκο επαναλαμβανόμενο. Την κατάσταση έσωσε η άλλη τακτική η εκτός δρόμου η κοινοβουλευτική και η πίεση στο κράτος. Το αποτέλεσμα της παρέμβασης ήταν να πετύχει η πίεση προς το κράτος να ξαναλειτουργήσουν οι μηχανισμοί αντιμετώπισης του φασιστικού φαινομένου και αυτό δεν μας στενοχωρεί καθόλου. Αλλά απο την άλλη με την δρομική ήττα της παρέμβασης το αποτέλεσμα ήταν να ενθαρρυνθούν οι φασιστικές γκρούπες σε όλη τη χώρα με σύνθημα Σταυρούπολη παντού. Μια γνήσια αυτοκριτική είναι αναγκαία που σημαίνει ταυτόχρονα και αλλαγή στάσης απέναντι στο φασισμό στο δρόμο. Παρόλο που η χρυσή αυγή είναι στη φυλακή και έχει διαλυθεί οργανωτικά δε σημαίνει ότι ο φασισμός έσβησε. Δε φτάνει με άλλα λόγια να βγάλει το κράτος εκτός νόμου τους φασίστες για να σβήσει ο φασισμός διότι αυτές οι **τακτικές δεν είναι αντιφασισμός αλλά αντιμετώπιση της απειλής του και όχι της ουσίας του**. Πέρασαν τόσα χρόνια ήρθαν τόσες ευκαιρίες και δυστυχώς ο φασισμός συνεχίζει να έρπεται χωρίς να τον ερμηνεύσουμε και να τον ορίσουμε προκειμένου να τον αποδιοργανώσουμε. Ας προσθέσουμε ότι σε κάθε αναζωπύρωση του φασισμού η αριστερή εξήγηση είναι η προσφιλής οικονομική κρίση η οποία άλλοτε ευθύνεται για την ριζοσπαστικοποίηση και άλλοτε για την συντηρητικοποίηση και αυτό έτσι το λένε χωρίς να το πολυπιστεύουν.

Φυσικά και εννοείται ότι τα δικαστήρια για φόνους ξυλοδαρμούς

εμπρησμούς κοινωνικών κέντρων και άλλων παρόμοιων καταστάσεων όχι μόνο δεν μας αφήνουν αδιάφορους αλλά και συμμέτοχους σε όλες αυτές τις διαδικασίες. Το πρόβλημα που συζητάμε εδώ είναι ο δρόμος και η εδαφικοποίηση και εκεί αν είμαστε άστοχοι μπορεί να φέρουν τα αντίθετα αποτελέσματα. Τέτοια άστοχη παρέμβαση ήταν και η Σταυρούπολη.

Τα ΕΠΑΛ αντιμετωπίζονται με τα ΕΠΑΛ

Αυτή τη στιγμή η χρυσή αυγή είναι τελειωμένη πολιτικά και κυρίως οργανωτικά. Αμέσως μετά την διάλυσή της και την φυλάκιση της ηγεσίας της άρχισαν να παράγονται νεοσύστατες ομάδες νέων νεοναζιστικού προσανατολισμού όσο αφορά την τακτική αλλά με πιο ραφιναρισμένα ιδεολογικά χαρακτηριστικά που να παράγουν λιγότερη παραδοσιακή ιδεολογία και περισσότερο εθνικισμό του αισθητού. Ήθελαν να αποφύγουν το εγκληματικό λάθος της χρυσής αυγής όπου με την παροιμιώδη ωμότητα διακήρυττε έργω λόγω την ιστορική της συνέχεια με τον χιτλερισμό και τα τάγματα εφόδου. Συσπειρώθηκαν σε ολιγομελείς ομάδες και μέσα απο ένα άτυπο δίκτυο επικοινωνίας παρέμβαιναν κυρίως στους τοίχους με συνθήματα αλλά οργάνωναν ανάλογα με τις δυνατότητες τους την “αυτοάμυνά” τους αλλά και τη δυνατότητα να επιτεθούν όπου και όταν τους παίρνει. Ανθρωπολογικά είναι νέοι τελευταίων τάξεων του λυκείου επαλ που δεν θα γίνουν φοιτητές από υποβαθμισμένες συνοικίες της Αθήνας. Εκεί βρίσκεται και το όποιο υποκείμενό τους.

Τώρα όμως πρέπει να πούμε και μια αλήθεια. Ο χώρος των συγκεκριμένων σχολείων έχει ένα δικό του modus vivendi όπου τα ναρκωτικά για παράδειγμα είναι ενταγμένα σε αυτό τον τρόπο ζωής. Οταν λέμε ναρκωτικά δεν εννοούμε ασφαλώς το τσιγάρο αλλά πολύ σκληρότερα εξαιρουμένης της ηρωίνης. Το γράφουμε αυτό για να γνωρίζουμε ότι όταν πάμε έξω από σχολείο δεν θα βρούμε τίποτα μαθητούδια άμαθα αλλά αποφασισμένα άτομα. Οι μαθητές των γενικών λυκείων θα έχουν τις εμπειρίες τους από τους αντίστοιχους των τεχνικών που οι γονείς τους ανησυχούσαν μη τυχόν και συνορεύουν τα σχολεία. Αντιλαμβάνεστε ότι αντιφασιστική προπαγάνδα σε αυτο το χώρο δεν μπορούν να κάνουν

ούτε οι διευθυντές ούτε οι γονείς ούτε οι καθηγητές ούτε οι αυριανοί δικηγόροι μηχανικοί κλπ. Είναι σαν να βάλουμε την εκκλησία και την αστυνομία να κάνει κύρηγμα ενάντια στα ναρκωτικά που το σίγουρο αποτέλεσμασμα θα είναι η αύξηση της διακίνησης. Οι παρέες και οι αντιφάδες του επαλ θα τα καταφέρουν καλύτερα.

Στις γειτονιές δόθηκε και δίνεται η απάντηση σε αυτόν τον διάχυτο πλέον φασισμό από εκείνους που όφειλαν, μπορούσαν αλλά και τους αντιστοιχούσε τέλος πάντων. Οι αντιφασιστικές μεταμεσονύκτιες βόλτες οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις ήταν αποτελεσματικές και έστελναν σήμα ότι η νύχτα και ο δρόμος εξακολουθούν να έχουν κινδύνους για τους νεοναζί και τις ποικιλώνυμες πλέον παρέες τους. Αλλά και ως προς τη διαχείριση αυτού του αντιφασισμού χρειάζονται διορθωτικές κινήσεις. Μία κίνηση είναι να αποφεύγουμε να λειτουργούμε με βάση το γενικότερο κλίμα της αντιφασιστικής νομιμοποίησης και νομιμότητας. Ας αποφεύγουμε επίσης την επιδίωξη της πολιτικής υπεραξίας και την προβολή της δράσης . Μια άλλη διορθωτική κίνηση είναι η ενδελέχεια στην έρευνα πριν και μετά των δράσεων. Όπως όμως και νάχουν τα πράγματα η πολιτική και ιδεολογική αποδιοργάνωση του φασισμού πρέπει να είναι η προτεραιότητα και αυτή δεν μπορεί να είναι μόνο ιστορική αλλά και να καλύπτει τα σημερινά ζητήματα που αντλεί ο φασισμός. Τελειώνοντας να πούμε οτι ο ηρωικός αντιφασισμός της δεκαετίας του 40 έχει εξαντλήσει τα όριά του. Ούτε το εαμ-ελας πρόκειται να επανιδρυθεί ούτε η πηγάδα του Μελιγαλά να ξαναλειτουργήσει. Παρά μόνο το ευθυτενές αντιφασιστικό βέλος να καρφωθεί στην καρδιά του κτήνους. Αυτό μπορεί να γίνει και θα γίνει.

10ο Ελευθεριακό Φεστιβάλ Βιβλίου Θεσσαλονίκης, 1-3/10 Πλατεία Χημείου

Αναλυτικά το πρόγραμμα του Φεστιβάλ που θα πραγματοποιηθεί στην Πλατεία Χημείου στην Θεσσαλονίκη:
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1/10
– Θεματική 1: «ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΝΟΝΤΑΣ ΕΔΑΦΗ»
17.00
– Συναντήσεις στην αυλή της Rosa Nera: Αποσπάσματα από τη σπορά της Κατάληψης «Μαύρο Ρόδο», συλλογικό, εκδόσεις των ξένων
18.00
-Μαθαίνουμε ακούγοντας
Αυτονομία, εκπαίδευση και αντάρτικο σε Τσιάπας και Κουρδιστάν, συλλογικό, εκδόσεις Ευτοπία
–Σαν τον Ζαπάτα και τον Τσε;
Οι Zapatistas και οι Βολιβιανοί Cocaleros, Λ. Οικονομάκης, Ακυβέρνητες Πολιτείες
ΣΑΒΒΑΤΟ 2/10
– Θεματική 2: «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ»
14.00-16.00
-Πολιτικό & λαϊκό τραγούδι
16.00
– Biennio Rosso – Η Κόκκινη Διετία (1919-1920), Το κίνημα των εργοστασιακών συμβουλίων & καταλήψεων στην Ιταλία & η συμβολή των αναρχικών, εκδόσεις Ortus
17.00
– Προμηθέας εναντίον Λεβιάθαν, θεωρίες για το κράτος. Από τον φιλελευθερισμό στον αναρχισμό, Κ. Δεσποινιάδης, εκδ. Πανοπτικόν
18.00
– Κοινοτική πολυτέλεια, το πολιτικό φαντασιακό της Παρισινής Κομμούνας, Κ. Ross, εκδόσεις των ξένων
ΚΥΡΙΑΚΗ 3/10
– Θεματική 3: «ΣΠΑΣΜΕΝΑ ΣΥΝΟΡΑ»
13.00
– Συντροφική κουζίνα & δραστηριότητες πέρα από τα σύνορα

16.00
– Η πένα μου δεν σπάει, τα σύνορα είναι που θα σπάσουν. Γράμματα στον κόσμο από τη Μόρια, Parwana Amiri, Ακυβέρνητες Πολιτείες. Συζήτηση με τη συγγραφέα και με άλλες προσφύγισσες.
– Θεματική 4: «ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ»
17.00
– Τα ιογενή, Γιώτα Τεμπρίδου, Ακυβέρνητες Πολιτείες
18.00
-Η αναγέννηση ενός επαναστάτη, D. Danvers, εκδόσεις Στάσει Εκπίπτοντες
Κάθε μέρα: πάγκοι με βιβλία, vegan μεταναστευτική κουζίνα από το Room 39, γωνιά παιδικού βιβλίου, διάθεση προϊόντων της BIOME

Η επιστροφή του Αλάχ στην Καμπούλ

Το Big–Bang του Αφγανικού επανεξισλαμισμού είναι χωρίς αμφιβολία η στιγμή της εισβολής του σοβιετικού στρατού(1979). Είχε προηγηθεί πετυχημένο πραξικόπημα από το φιλοσοβιετικό κόμμα, υποσχόμενο περισσότερο εκσυγχρονισμό!!! και προς ενίσχυση του καθεστώτος αλλά και για τη γενικότερη γεωπολιτική ισχύ έδωσε το παρόν ο Ρώσικος στρατός. Με ιδιαίτερη ευκολία έγινε και το πραξικόπημα και η εισβολή διότι είχαν την συναίνεση του Αφγανικού στρατού. Μια συναίνεση που οφείλεται στο γεγονός ότι ο «καλός» μονάρχης αλλά και ο μετέπειτα «καλός» πρόεδρος έστελναν για στρατιωτικές σπουδές στη Μόσχα , «ευέλπιδες» Αφγανούς.

Από την ανεξαρτησία(1919) είτε με συνταγματική Μοναρχία είτε με αστική δημοκρατία ουδέποτε η Σαρία και ο Ισλαμισμός ήταν στο πολιτικό προσκήνιο και ο μοναδικός ρόλος που είχαν στο δημόσιο χώρο ήταν να αντιδρούν μαζί με τους πατριαρχικούς φυλάρχους και τα μεσαιωνικά κατάλοιπα στις συνεχείς αστικές

μεταρρυθμίσεις του κυρίαρχου κοσμικού κράτους.

Εισέβαλλε στο Αφγανιστάν η Σ.Ε. η οποία μέχρι τότε τροφοδοτούσε και πατρονάριζε όλα τα αντιιμπεριαλιστικά και εθνικά κινήματα σε όλο τον κόσμο. Βρισκόμαστε σε μια εποχή όπου τα αντιιμπεριαλιστικά καθεστώτα έχουν ήδη διευρυνθεί εδαφικά και φυσικά έχουν δείξει προς όλες τις κατευθύνσεις περί τίνος πρόκειται. Σαντάμ, Άσαντ ,Καντάφι, Μεγκίστου και λοιποί. Το φαντασιακό του αντιιμπεριαλισμού είχε ολοκληρωθεί και αφυδατωθεί από τις καθεστωτικές αντιιμπεριαλιστικές μοναρχίες αφήνοντας ένα κενό στο χώρο του αντιιμπεριαλιστικού κόσμου και ήρθαν οι Μουτζαχεντίν αλλά και η συγκαιρινή Ιρανική εισβολή στην αμερικάνικη πρεσβεία της Τεχεράνης να το καλύψουν.

Αν και ο ισλαμικός φονταμελισμός είναι οργανική εξέλιξη του αντιιμπεριαλισμού ενωμένοι με τη συλλήβδην αντιυλιστική αντιδυτική αφηγηματική ωστόσο για όσους ξέρουν και θυμούνται είναι αυτός που εκθρόνισε τον αντιιμπεριαλισμό από όλα τα μέτωπα συμπεριλαμβανομένου και του Παλαιστινιακού και επανέφερε τη Σαρία σαν περιεχόμενο και νόημα στον φενακισμένο αντιιμπεριαλισμό. Για να διευκρινίσουμε, αντιιμπεριαλισμό δεν εννοούμε τους αντιιμπεριαλιστικούς αντικαθεστωτικούς αγώνες που έγιναν και γίνονται αλλά το πρόσχημα για την επιβολή των διάφορων τριτοκοσμικών ολοκληρωτισμών θρησκευτικών ή κοσμικών καθεστώτων.

Η ανάδευση που έκανε η σοβιετική εισβολή δημιούργησε μια κατάσταση χωρίς επιστροφή. Ακολούθησαν οι Αμερικάνοι πολλαπλασιάζοντας το θρησκευτικό φαντασιακό της αντίστασης δίνοντας στους διάδοχους των Μουτζαχεντίν, Ταλιμπάν θεϊκή προέλευση .

Αυτή είναι μια πολιτική εξήγηση που δεν επαρκεί να εξηγήσουμε την εμμονή μεγάλου μέρους της Αφγανικής κοινωνίας στη θρησκευτική φενάκη την οποία τοποθετούν στην κορυφή της πολιτικής διαχείρισης και κοινωνικής οργάνωσης δημιουργώντας συνθήκες τέλειου ολοκληρωτισμού.

Έχουμε μια ιδιότυπη επιστροφή στο μεσαίωνα με την επανεμφάνιση των Ταλιμπάν και τη συναίνεση που επιδεικνύει απέναντί τους η Αφγανική κοινωνία; Όχι

Τον μεσαίωνα οι Αφγανοί τον πέρασαν όπως όλος ο κόσμος.

Η θρησκεία παράγεται από την κοινωνία και λίγα πράγματα μπορούμε να κάνουμε ως προς αυτό. Είτε όταν έχει το θεό στην κορυφή του ιεραρχικού σύμπαντος ως δημιουργού που καθορίζει τα πάντα, βούληση κανόνες υποταγή, είτε όταν τον επιμερίζει σαν πανταχού παρόν και τον καταναλώνει μαζί με τα άλλα καταναλωτικά υλικά αγαθά. Αυτό το σχήμα είναι καθολικό και με τις ανάλογες διαβαθμίσεις ισχύει καθολικά σε όλο τον πλανήτη.

Οι Ταλιμπάν λοιπόν δεν είναι πιστοί ισλαμιστές υπάκουοι στον δημιουργό θεό αλλά επαναεξισλαμισθέντες προκειμένου να χρησιμοποιήσουν το θεό για τα αισθητά: Την εξουσία και την επιβολή των κανόνων της Σαρία κατ επιλογήν.

Να προσθέσουμε εδώ ότι ο Αφγανικός λαός δεν είναι παιδιά όπως θα έλεγε και ένας Έλληνας στοχαστής που διέπρεψε στο Παρίσι, διότι είχε τις ευκαιρίες από το 1926 να δώσει και άλλες προοπτικές αλλά φαίνεται ότι η πολιτική ηγεμονία του θρησκευτικού είναι αρκετά δημοφιλής και είναι αυτό που ισχυροποιεί τον ολοκληρωτισμό των διάφορων θρησκευτικών κινημάτων που εναντιώνονται στις μεταρρυθμίσεις .

Με αυτά λοιπόν τα δεδομένα και με όσα ακλούθησαν στην πρόσφατη ιστορία του Αφγανιστάν είναι βέβαιο:

Ότι η μεταρρύθμιση, η επανάσταση, η αλλαγή, είναι υπόθεση της κοινωνίας που τα απαιτεί και όχι αξίες εισαγόμενες και επιβαλλόμενες με τον άλφα ή βήτα τρόπο.

Ότι η Αριστερά για το Αφγανιστάν πολύ λίγα πράγματα μπορεί να ψελλίσει και καλύτερα να προσφύγει στη στρατηγική της σιωπής .

Ότι η δεξιά από φεμινοεθνικισμούς μέχρι φιλελεύθερους έχουν μεγάλη ρατσιστική απόσταση από τις γυναίκες του Αφγανιστάν.

Ότι η θρησκεία και τα προτάγματά της είναι σε απόσταση ενός σύμπαντος από την αισθητή κοινωνική απελευθέρωση.

Αυτοί είναι οι λόγοι όπου η αυτοοργάνωση της αντίστασης της Αφγανικής κοινωνίας για τη αποκατάσταση του φυσικού και κοινωνικού κόσμου περνάει μέσα από τα χέρια των ίδιων.

Αντίσταση με κάθε τρόπο και χωρίς θεοκρατικά περιεχόμενα, στην ολοκληρωτική εξουσία των Ταλιμπάν για μια κοινωνία ελευθερίας ισότητας και αλληλεγγύης.

Η POZABA είναι ο σίγουρος δρόμος μιας νίκης που αφορά όλο το ανθρώπινο γένος.

Χτίζοντας ένα επαναστατικό πανεπιστήμιο στη Ροζάβα: Συνέντευξη με την Gulistan Sido

Συνέντευξη που δόθηκε στον Antoine Lalande

Μετάφραση του Κωνσταντίνου Λαμπράκη

Σημείωμα του μεταφραστή:

Πριν λίγους μήνες, το Μάιο του 2021, κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΕΥΤΟΠΙΑ στα ελληνικά η συλλογή κειμένων «Μαθαίνουμε ακούγοντας: αυτονομία, εκπαίδευση και αντάρτικο σε Τσιάπας και Κουρδιστάν» (μτφρ. Μαρία Μενεγάκη). Από τα συνολικά έξι κείμενα του τόμου, τα δύο εστιάζουν πιο συγκεκριμένα στο ζήτημα της (τυπικής και μη τυπικής) εκπαίδευσης στο πλαίσιο της αυτόνομης διοίκησης στα καντόνια της Ροζάβα. Η συνέντευξη

που ακολουθεί είναι της Gulistan Sido, στελέχους του Πανεπιστημίου της Ροζάβα και δημοσιεύτηκε στη γαλλική διαδικτυακή επιθεώρηση Contretemps – Revue de Critique Communiste, στις 19 Ιουνίου 2021. Στη συνέντευξη αυτή η Sido περιγράφει την ιστορία, την λειτουργία, τους στόχους και την πολιτική αντίληψη πίσω από το εγχείρημα του πανεπιστημίου.

Μέσα από τις απαντήσεις της Sido αναδεικνύονται οι στόχοι της εκπαίδευσης της Αυτόνομης Διοίκησης της Βόρειας και Ανατολικής Συρίας, οι οποίοι αποτυπώνουν τα βασικά χαρακτηριστικά του πολιτικού εγχειρήματος: **την πολυπολιτισμική ειρηνική συνύπαρξη των λαών, την εξοικείωση με μορφές συμμετοχικής δημοκρατίας και αυτοδιοίκησης, την ανάδειξη του ρόλου των γυναικών και την διαφύλαξη της πολιτισμικής και πολιτικής ιδιαιτερότητας του εγχειρήματος στη Ροζάβα, όχι σε απομόνωση αλλά σε οργανικό διάλογο με τον υπόλοιπο κόσμο.** Την ίδια στιγμή, ωστόσο, περιγράφει τις δυσκολίες του εκπαιδευτικού εγχειρήματος σε συνθήκες πολέμου, όπως επίσης και τους περιορισμούς και την πολυπλοκότητα (και, ενδεχομένως τα στοιχεία «πολιτικού ρεαλισμού» που επιβάλλει) της ευρύτερης γεωπολιτικής κατάστασης στη Μέση Ανατολή και τη Συρία.

***

Από το 2016, η Αυτόνομη Διοίκηση της Βόρειας και της Ανατολικής Συρίας, πιο γνωστή ως Ροζάβα, έχει αποκτήσει το πρώτο της πανεπιστήμιο. Σε αυτήν την συνέντευξη που παραχωρήθηκε στο Contretemps, η υπεύθυνη των διεθνών του σχέσεων, Gulistan Sido, συμφώνησε να διηγηθεί την ιστορία και το πολιτικό εγχείρημα που υπερασπίζεται αυτό το πανεπιστήμιο. Απέναντι στις πολυάριθμες δυσκολίες που αντιμετωπίζει, καλεί την διεθνή κοινότητα σε κινητοποίηση.

***

Contretemps: Ξεκινώντας, θα μπορούσες να παρουσιάσεις τον εαυτό σου και να διηγηθείς την διαδρομή σου και τι είναι αυτό που σε οδήγησε στο να γίνεις η υπεύθυνη διεθνών σχέσεων στο

Πανεπιστήμιο της Ροζάβα;

Gulistan Sido: Κατάγομαι από το Αφρίν, την περιοχή των κουρδικών βουνών, αν και γεννήθηκα και μεγάλωσα στο Χαλέπι. Εκεί έκανα τις πανεπιστημιακές μου σπουδές στην λογοτεχνία και στις ανθρωπιστικές επιστήμες, στο τμήμα της γαλλικής φιλολογίας. Μόλις ολοκλήρωσα το πρώτο μου πτυχίο, το 2001, γράφτηκα για ένα δεύτερο, περισσότερο εστιασμένο στη λογοτεχνία. Το 2002, ακολούθως, απέκτησα δίπλωμα στην γαλλο-αραβική μετάφραση. Θα λέγαμε, λοιπόν, πως ερωτεύτηκα τη γαλλική γλώσσα και τη λογοτεχνία της, με την οποία είμαι ερωτευμένη μέχρι σήμερα.

Την περίοδο εκείνη, είχα αρκετούς φίλους στο Χαλέπι. Επισκεπτόμουν το κέντρο γαλλικού πολιτισμού πολύ συχνά και ήμουν ενεργή στους κύκλους των γαλλόφωνων! Αυτά μου γέννησαν την επιθυμία να συνεχίσω τις σπουδές μου στη Γαλλία. Μετά από πολλές ανταλλαγές με e-mail και την βοήθεια μιας Γαλλίδας φίλης, κατάφερα να αποκτήσω βίζα το 2006, όπως επίσης και πρόσκληση για το πανεπιστήμιο Paris 3 της Νέας Σορβόννης. Έφτασα, λοιπόν, στο Παρίσι στα μέσα του Σεπτεμβρίου του 2006 για να ξεκινήσω τις σπουδές μου και έζησα για ενάμιση χρόνο στο σπίτι μιας γαλλικής οικογένειας. Κατά την διάρκεια της διπλωματικής μου στην σύγχρονη λογοτεχνία, δούλεψα στις αποτυπώσεις του σοφού και της σοφίας στα έργα του Andre Gide, κάτι που ξάφνιασε τους τότε Γάλλους συντρόφους μου. Μόλις απέκτησα το μεταπτυχιακό μου, γράφτηκα στο INALCO[i] με σκοπό να εκπονήσω την διατριβή μου.

Η ερευνητική μου εργασία ήταν να μελετήσω την προφορική λογοτεχνία στην περιοχή του Αφρίν. Ωστόσο, μετά την επιστροφή μου στο Χαλέπι για να συλλέξω υλικό, αντιμετώπισα αρκετά προβλήματα στην επιστροφή στη Γαλλία και συνεπώς παρέμεινα στη Συρία. Παρόλαυτα, κατάφερα να συλλέξω ένα πλήθος παραμυθιών και προφορικών θρύλων στην περιοχή περίπου μέχρι το 2009. Εκείνη την εποχή, το καθεστώς ήταν εξαιρετικά δραστήριο και έπρεπε να κάνω τις έρευνες μου διακριτικά. Ο κόσμος φοβόταν να μιλήσει και να μου πει τα παραμύθια του, ιδίως όταν τους

κατέγραφα με μικρόφωνο και κάμερα. Για να με ειλικρινής, δεν μου μιλούσαν σχεδόν καθόλου. Τελικά, παρέμεινα στο Χαλέπι, όπου ξεκίνησα να διδάσκω γαλλικά στο πανεπιστήμιο, μέχρι περίπου το 2011, όπου ήταν και η στιγμή που ξεκίνησα τα γεγονότα στη Συρία, κυρίως στην Νταράα στα νότια της χώρας.

Δυστυχώς, η κατάσταση σιγά σιγά χειροτέρευε στο Χαλέπι. Σταμάτησα τη διδασκαλία επειδή κατέστη πολύ επικίνδυνο να πηγαίνω στο κέντρο όπου πραγματοποιούνταν συχνά οι επιθέσεις. Προοδευτικά τα πράγματα χειροτέρευσαν: ο πόλεμος, το Ισλαμικό Κράτος, οι εισβολές και οι επιδρομές που συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Από τα μέσα του 2012 έως το 2013, εξαιτίας των βομβαρδισμών, παραμέναμε περιορισμένοι στην συνοικία μας στο Χαλέπι, το Σεΐχ Μακσούντ, το οποίο είναι συνοικία Κούρδων. Το 2013 το ρεύμα κόπηκε εντελώς στη συνοικία. Έπρεπε να ζήσουμε έτσι για ένα χρόνο ή και δύο. Η κατάσταση ήταν, συνεπώς, πολύ σοβαρή και πολύ επικίνδυνη. Ωστόσο, λίγο διάστημα πριν, το 2012, η επανάσταση της 19 Ιουλή ξεκίνησε στην Ροζάβα. Ήταν η στιγμή όπου εμείς αρχίσαμε να κυνηγάμε τα στελέχη της υπηρεσίας πληροφοριών και το στρατό του καθεστώτος στις κουρδικές συνοικίες και στο Κομπάνι. Το ίδιο ξεκίνησε και στο Σεΐχ Μακσούντ! Ωστόσο, το 2013, το καθεστώς βομβάρδισε και κατέστρεψε ολοκληρωτικά την συνοικία. Μέχρι τον Μάρτιο, αναγκαστήκαμε να φύγουμε και να μετακινηθούμε προς το Αφρίν.

Εκεί, μια άλλη ιστορία άρχισε. Γιατί; Διότι συγκεντρωθήκαμε ως πανεπιστημιακοί και καθηγητές Κούρδοι για να ιδρύσουμε το πρώτο μας Ινστιτούτο κουρδικής γλώσσας και λογοτεχνίας. Ήμουν, λοιπόν, ένα από τα ιδρυτικά μέλη του πρώτου τέτοιου ινστιτούτου στην Ροζάβα! Έως τότε το καθεστώς απαγόρευε όλες τις διδασκαλίες στα κουρδικά. Δεν είχαμε, λοιπόν, ποτέ διδαχθεί στην μητρική μας γλώσσα στα σχολεία, όλες οι διδασκαλίες πραγματοποιούνταν στα αραβικά. Στο πανεπιστήμιο στο Χαλέπι, υπήρχε τμήμα γαλλικής, αγγλικής, περσικής, πρακτικά όλων των γλωσσών εκτός των κουρδικών! Ωστόσο, οι Κούρδοι είναι η δεύτερη πιο σημαντική εθνικότητα! Κατά την διάρκεια των σπουδών μου στο Χαλέπι, εγώ και οι φίλοι μου

ήμασταν σοκαρισμένοι βλέποντας πως μερικοί άνθρωποι θεωρούσαν πως κουρδική γλώσσα δεν υπάρχει. Αυτό μας αποτελούσε μια μεγάλη πληγή με όρους ταυτότητας. Μπορούσαμε κάλλιστα να μαθαίνουμε άλλες γλώσσες και να εξοικειωνόμαστε με άλλες κουλτούρες, δεν γνωρίζαμε τίποτα για την μητρική μας γλώσσα και την ιστορία μας.

Αυτό το ινστιτούτο αποτέλεσε, λοιπόν, κάτι το ιστορικό για μας! Ωστόσο, το ίδιο διάστημα, το Αφρίν βρέθηκε περικυκλωμένο από ένα μπλόκο που διήρκησε πέντε χρόνια. Υπήρχε από την μια πλευρά το καθεστώς, από την άλλη η Αλ-Νούσρα και διάφορες άλλες πτέρυγες που πολιορκούσαν την πόλη. Ήμασταν αποκλεισμένοι. Λίγο διάστημα μετά, το 2014, η διακήρυξη της δημοκρατικής αυτό-διοίκησης της Ροζάβα κοινοποιήθηκε. Η διοίκηση αυτή διαρθρώνεται σε τρια καντόνια τα οποία λειτουργούν ως αυτόνομες κυβερνήσεις: Το Τζαζίρα, το Κομπάνι και το Αφρίν. Όλα τα θρησκευτικά και εθνικά στοιχεία της περιοχής (Άραβες, Ασσύριοι, Γεζίντι, Αλαουίτες, Κούρδοι..) συμμετέχουν σε αυτήν την ομοσπονδία. Καθένα από τα καντόνια λαμβάνει υπόψιν τις τοπικές ιδιαιτερότητες. Για παράδειγμα, το Αφρίν είναι κυρίως ένα καντόνι που κατοικείται από Κούρδους, δεν ισχύει το ίδιο για το Τζαζίρα, που κατοικείται περισσότερο από Άραβες και Ασσύριους.

Η Ροζάβα, λοιπόν φιλοξενεί πολλές γλώσσες, κουλτούρες, θρησκείες και πιστεύω. Ιδίως, με αυτό το χάος που εκτείνεται σε όλη την Συρία και την στρατιωτικοποίηση κάποιων λαϊκών κινημάτων τα οποία μπορούν να εκτραπούν ανά πάσα στιγμή, ήταν αναγκαίο για εμάς να βρούμε ένα τρόπο για να ζούμε μαζί και να αποφύγουμε τις συγκρούσεις και τις έχθρες μεταξύ των κοινοτήτων. Γι’αυτό, το 2014, συντάξαμε μαζί με όλα τα μέρη της κοινωνίας αυτό που αποκαλούμε το Κοινωνικό Συμβόλαιο. Δεν αποκλείσαμε κανένα μέρος. Όλα ήταν παρόντα για να εκφραστούν και να αποτελέσουν μέρος αυτού του συμβολαίου. Κατόπιν, διοικήσαμε την περιφέρεια μαζί γύρω από την αρχή της «αδελφοσύνης μεταξύ των ανθρώπων». **Διότι σε τελική ανάλυση, είχαμε δύο επιλογές: είτε να επιλέξουμε να ζήσουμε μαζί και να**

αποδεχτούμε ο ένας την άλλη ή να κάναμε πόλεμο. Έτσι, λοιπόν, κάναμε την επιλογή της ειρήνης και μπορέσαμε να σώσουμε τις επαρχίες μας από αυτές τις θρησκευτικές συγκρούσεις.

Κατά την διάρκεια αυτόν των χρόνων στο Αφρίν, από το 2014, ξεκινήσαμε μια επανάσταση γύρω από την διδασκαλία της κουρδικής γλώσσας στα σχολεία. Αυτή η διδασκαλία έπρεπε να είναι μια επανάσταση με την έννοια του ζούμε μαζί, κυρίως ανάμεσα στους Άραβες και τους Κούρδους. Όπως σου είπα, ήταν πολύ σημαντικό για μας να συγκροτήσουμε μια ειρήνη με διάρκεια ανάμεσα στους πληθυσμούς της περιοχής. Κάθε μέρος, Άραβες, Ασσύριοι ή Κούρδοι έπρεπε να μπορεί να μαθαίνει στη μητρική του γλώσσα, ενόσω μαθαίνει την γλώσσα αυτών με τους οποίους-ες ζει. Γι'αυτό το παιδιά των Αράβων έπρεπε να μάθουν κουρδικά και τα παιδιά των Κούρδων αραβικά. Ήταν, λοιπόν, στο Αφρίν όπου αυτό το σύστημα ξεκίνησε και το διατηρούμε μέχρι σήμερα για να αποτελεί ένα πολυπολιτισμικό και πολύγλωσσο σύστημα εκπαίδευσης που εκτείνετε σε όλη τη περιφέρεια.

Το σύστημα αυτό ήταν πολύ διαφορετικό από αυτό που είχε επιβληθεί από το Καθεστώς και το κόμμα Μπάαθ εδώ και πενήντα χρόνια. Γι'αυτούς, η αραβική γλώσσα ήταν η μόνη νόμιμη γλώσσα. Υποτιμούσε εντελώς τις άλλες! Το 2014 ήταν το έτος όπου αυτή η περιφέρεια συγκροτήθηκε πολιτικά πάνω σε αρχές πολυπολιτισμικές. Κάθε καντόνι είχε την επιτροπή του επιφορτισμένη με την εκπαίδευση. Όταν ξεκίνησα να εργάζομαι στο Αφρίν, ήμουν η αντιπρόεδρος της επιτροπής του καντονίου. Ταυτόχρονα, δίδασκα και προετοίμαζα τα προγράμματα εκμάθησης για το Ινστιτούτο της κουρδικής γλώσσας. Το πρώτο έτος, υπήρχαν 500 σπουδαστές για την περιφέρεια του Αφρίν. Συνέχισα με τον τομέα της εκπαίδευσης έως και το 2015, όπου και ιδρύσαμε το πρώτο πανεπιστήμιο στο Αφρίν, πριν τη δημιουργία του πανεπιστημίου της Ροζάβα, μερικά χρόνια αργότερα. Δίδαξα εκεί έως το 2018, ωστόσο εξαιτίας της τούρκικης εισβολής τον Μάρτιο αναγκαστήκαμε να φύγουμε.

Ταυτόχρονα, μεταξύ 2014 και 2018, εργάστηκα στο Καμισλί, στο κέντρο διπλωματικών σχέσεων του TEV-DEM, του Κινήματος για μια

Δημοκρατική Κοινωνία, επειδή τα χρόνια που πέρασα στο Χαλέπι, στη Γαλλία και στο Αφρίν μου είχαν δώσει κάποια εμπειρία. Η αραβική, κουρδική και γαλλική μου κουλτούρα βοήθησε αρκετά, κυρίως επειδή η εξάσκηση μιας γλώσσας επιτρέπει να κατανοήσεις πως ζουν και αισθάνονται τα μέλη μιας άλλη κουλτούρας. Αυτό αποτελούσε για μένα ένα πλούτο, ο οποίος με διευκόλυνε στις σχέσεις μου με τους άλλους. Σε εμάς, υπάρχει μια αραβική παροιμία που λέει «μάθε μια άλλη γλώσσα και θα αποτρέψεις ένα πόλεμο». Εδώ, δε μπορούμε να ζήσουμε με μια μόνο κουλτούρα. Γι'αυτό, όταν ξεκίνησα στο πανεπιστήμιο της Ροζάβα σαν αντιπρόεδρος, αποφασίσαμε με την υπόλοιπη διοίκηση να ασχοληθώ πιο συγκεκριμένα με τις διαπολιτισμικές και διεθνείς σχέσεις.

Στη Ροζάβα, λοιπόν, είναι πολύ σημαντικό να προστατευτούν και να γίνουν σεβαστές όλες οι ιδιαιτερότητες ώστε να μπορούν οι διαφορετικές κουλτούρες. Προσεγγίζοντας τους άλλους, είναι λοιπόν να αποδεχτείς να τους ακούσεις. Αν και οι διαπολιτισμικές σχέσεις είναι σημαντικές σε εμάς, αυτό δεν είναι ωστόσο αυτονόητο καθώς οι νοοτροπίες αλλάζουν δύσκολα. Χρειάζεται, ακόμα, να ευνοούμε και να αναπτύσσουμε το διάλογο για να αποτρέψουμε το πόλεμο. Γι'αυτό, όταν εργαζόμουν στο TEV-DEM, υποδεχόμουν αρκετές αραβικές φυλές και αντιπροσωπίες Ασσύριων. Συναντιόμασταν αρκετά με φίλους Άραβες των άλλων περιφερειών, όπως αυτούς της Ράκκα. Είναι πολύ σημαντικό για μας να διατηρήσουμε αυτές τις σχέσεις, ειδάλλως τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα από ότι στο Ιράκ ή στο Λίβανο!

C: Μετά την δημιουργία του πανεπιστημίου στο Αφρίν το 2015, πως δημιουργήθηκε αυτό το σχέδιο για το πανεπιστήμιο της Ροζάβα; Υπήρχαν άλλα πανεπιστήμια στην περιφέρεια εκείνο το διάστημα;

GS: Στο Αφρίν, είχαμε απόλυτη ανάγκη να ιδρύσουμε ένα ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης. Με την διδασκαλία της κουρδικής γλώσσας στα σχολεία, από το 2014, βρεθήκαμε, πράγματι, με την πρώτη γενιά που για πρώτη φορά απέκτησε το σχολικό της απολυτήριο στα κούρδικα. Επιπλέον, εκείνο το διάστημα το Αφρίν ήταν αποκλεισμένο. Συνεπώς, ήταν εξαιρετικά δύσκολο για τους

μαθητές να πάνε για σπουδές στο Χαλέπι ή στη Δαμασκό. Οι διαδρομές ήταν εξαιρετικά επικίνδυνες.

Η οικονομική κατάσταση ήταν, επίσης, εξαιρετικά δύσκολη και αναρωτηθήκαμε, τι μπορούσαμε να κάνουμε για αυτούς τους σπουδαστές; Έπρεπε να σταματήσουν ή να συνεχίσουν τις σπουδές τους; Γι'αυτό, αρχικά σκεφτήκαμε να δημιουργήσουμε ένα μικρό ινστιτούτο, το οποίο δεν ήταν ένα πραγματικό πανεπιστήμιο. Είχε δίχρονα προγράμματα σπουδών. Στο τέλος, όσοι και όσες αποκτούσαν το δίπλωμα τους μπορούσαν να διδάξουν και να γίνουν καθηγητές.

Έκτοτε, περισσότερο από μια δεκάδα ινστιτούτων δημιουργήθηκαν: ινστιτούτο για τον αθλητισμό, την μουσική, το θέατρο, το εμπόριο… αρκετοί φοιτητές παρακολουθούσαν για να συνεχίσουν τις σπουδές τους, ωστόσο δεν μπορούσαν να φύγουν από το Αφρίν. Η συγχώνευση αυτών των ινστιτούτων οδήγησε στη δημιουργία του πανεπιστημίου του Αφρίν. Αυτό το τελευταίο μας επέτρεψε να καλύψουμε ένα θεσμικό κενό που προκλήθηκε από την κατάσταση στη Συρία, πριν το Αφρίν αποκοπεί εντελώς από την υπόλοιπη Ροζάβα, εξαιτίας της τουρκικής εισβολής.

Το πανεπιστήμιο της Ροζάβα, συνεπώς, προέρχεται από αυτό του Αφρίν. Φυσικά, συνεχίσαμε τις ανταλλαγές μας μαζί τους και ύστερα. Ωστόσο, το πανεπιστήμιο της Ροζάβα χρειάστηκε λίγο περισσότερο χρόνο για να δημιουργηθεί, καθώς υπήρχαν αρκετές τοπικές διαφορές ανάμεσα στα καντόνια του Αφρίν, της Τζαζίρα και του Κομπάνι. Για παράδειγμα, σε σχέση με την διδασκαλία της κουρδικής γλώσσας στα σχολεία, ξεκινήσαμε αρχικά στο Αφρίν, μια κουρδική περιφέρεια, πριν την γενικεύσουμε αργότερα στο Τζαζίρα, που η πλειονότητα είναι Άραβες. Η δημιουργία του πανεπιστήμιου, λοιπόν, πραγματοποιήθηκε παράλληλα με την πολιτική ανάπτυξη της περιφέρειας. Κατά συνέπεια το 2016, όταν τα κουρδικά ξεκίνησαν να διδάσκονται στα σχολεία του Τζαζίρα και επειδή ήταν επίσης πολύ δύσκολο για αυτούς να πάνε στο Χαλέπι ή στην Δαμασκό για να συνεχίσουν τις σπουδές τους, η διοίκηση αποφάσισε να ιδρύσει ένα πανεπιστήμιο για όλη την περιφέρεια της Ροζάβα.

Ξεκινήσαμε μόνο με κάποια τμήματα αρχικά, όπως αυτά της γεωπονίας και της κουρδικής λογοτεχνίας. Κατόπιν, όπως σε κάθε πανεπιστήμιο, υιοθετήσαμε ένα εσωτερικό κανονισμό. Η διοίκηση μας συγκροτείται σε συμβούλια, σε εσωτερικές επιτροπές και σε εξωτερικές επιτροπές. Αυτή τη στιγμή, το πανεπιστήμιο της Ροζάβα βρίσκεται στο τέταρτο χρόνο λειτουργίας τους και υπολογίζουμε πως έχει απονείμει περισσότερα από 1.500 διπλώματα. Είναι, συνεπώς, μια σύντομη εμπειρία, ωστόσο είμαι πεπεισμένοι για τις ευθύνες μας έναντι των επόμενων γενιών, γιατί έχουμε σχέδιο να ιδρύσουμε ένα εναλλακτικό πανεπιστήμιο.

Μάθημα στο αμφιθέατρο, πανεπιστημιούπολη του Καμισλί.

Με ρώτησες επίσης αν υπήρχαν άλλα πανεπιστήμια στη περιφέρεια όταν δημιουργηθήκαμε; Ναι, υπήρχε πράγματι ένα ακόμη στη πόλη Χασάκα. Ωστόσο, εκτός από πανεπιστήμιο του καθεστώτος ήταν πάνω από όλα ένα ιδιωτικό πανεπιστήμιο. Δεν μπορούσαν να πάνε όλοι οι φοιτητές διότι ήταν πολύ ακριβά. Επίσης, το σχέδιο ήταν να μεταδώσουμε τις αρχές της επανάστασης μας σε κάθε θεσμό. Γι’αυτό το λόγο το πανεπιστήμιο της Ροζάβα είναι

εντελώς δωρεάν! Παρέχουμε επίδομα και στέγαση για κάποιους φοιτητές, ιδιαίτερα για τους φοιτητές από το Αφρίν, τους οποίους υποδεχτήκαμε μετά την τούρκικη εισβολή και οι οποίοι αντιμετωπίζουνε, πράγματι, αρκετές οικονομικές δυσκολίες. Τα γεύματα, αντίστοιχα, είναι δωρεάν.

θέλουμε το πανεπιστήμιο μας να αντανακλά το πνεύμα της επανάστασης μας, δίνοντας ζωή στις αξίες πάνω στις οποίες γεννήθηκε: αυτές της δημοκρατίας, του σεβασμού στους άλλους πολιτισμούς και στην αναγνώριση του επαναστατικού ρόλου των γυναικών…

> *Σε σχέση με αυτό το ζήτημα, εφαρμόζουμε την αρχή της συμπροεδρίας, έτσι ώστε να υπάρχει πάντα μια γυναίκα και ένας άντρας. Κατά την διάρκεια αυτών των επιτρόπων, η παρουσία γυναικών και θηλυκών αξιωματούχων είναι, επίσης, πολύ σημαντική. Για μας, είναι απαραίτητο ο λόγος των γυναικών να λαμβάνεται υπόψιν σε όλες τις λήψεις αποφάσεων. Γι'αυτό το λόγο υπάρχει, επίσης, ένα ανεξάρτητο συμβούλιο των γυναικών στο πανεπιστήμιο. Συγκαλείτε μια φορά το μήνα και διαθέτει δικό του εσωτερικό κανονισμό. Σε αυτό το συμβούλιο, οργανώνουμε ειδικές δραστηριότητες ή εργαστήρια που απευθύνονται αποκλειστικά σε γυναίκες.*

θέλαμε, λοιπόν, να φτιάξουμε ένα πανεπιστήμιο σε διαφορετικές βάσεις, κυρίως προσπαθώντας να αναθεωρήσουμε τις σχέσεις μεταξύ φοιτητών, καθηγητών και διοίκησης. Στο πανεπιστήμιο της Ροζάβα, υπάρχει, συνεπώς, ένα ανεξάρτητων συμβούλιο των φοιτητών. Ενθαρρύνουμε τους φοιτητές να συμμετέχουν σ'αυτό ώστε να βοηθήσουν το πανεπιστήμιο να εξελιχθεί εμπλέκοντας τους στη λήψη των αποφάσεων. Τους παρακινούμε επίσης να κριτικάρουν τη διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων και των καθηγητών τους. Για παράδειγμα, αντιπρόσωποι των φοιτητών, πάντοτε ένας άνδρας και μια γυναίκα, συμμετέχουν σε συναντήσεις του τμήματος με τους εκπροσώπους των καθηγητών. Το πανεπιστήμιο μας λειτουργεί ως μια μεγάλη κομμούνα. Δεν θέλουμε να υπάρχει μια κλασσική ιεραρχία ή οι φοιτητές να μην μπορούν να

εκφραστούν ελεύθερα μπροστά στους καθηγητές. Ανά διαστήματα, φτιάχνουμε ερωτηματολόγια τα οποία μοιράζουμε στους φοιτητές, τους καθηγητές και τη διοίκηση για να πραγματοποιήσουμε έρευνες. Προσπαθούμε να εφαρμόσουμε διαφορετικές μεθόδους για να κατανοήσουμε την οπτική των μεν και το δε. Στο επίπεδο της διοίκησης, υπάρχει επίσης μια διοικούσα επιτροπή όπου ο συμπρόεδρος και η συμπρόεδρος δεν μπορούν να προεδρεύουν μόνος-η. Οφείλουν να συμβουλεύονται και τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής.

θέλουμε, λοιπόν, το πανεπιστήμιο μας να είναι ένα επαναστατικό πανεπιστήμιο! Στην πραγματικότητα βέβαια, αυτό δεν είναι κάτι το αυτονόητο, καθώς είναι εξαιρετικά δύσκολο να αλλάξουν οι νοοτροπίες που είναι αποτέλεσμα σαράντα χρόνων εκπαίδευσης διαποτισμένη από το κόμμα Μπάαθ. **Αυτό απαιτεί ένα αγώνα διαρκείας, κάποιες φορές και ενάντια στους εαυτούς μας.** Λαμβάνουν χώρα, συνεπώς, πολλές συζητήσεις επιχειρώντας να πράξουμε το καλύτερο και να μην πράξουμε όπως το καθεστώς, ειδικά ως δάσκαλοι και καθηγητές. Αναστοχαζόμαστε πολύ πάνω στο ρόλο που μπορεί να έχει ο δάσκαλος ή το πανεπιστήμιο ως θεσμός. Για παράδειγμα, ο ρόλος μας είναι αποκλειστικά να διδάσκουμε και να δίνουμε πτυχία στους φοιτητές; Αναρωτιόμαστε συνεχώς πως μπορούμε να αλλάξουμε το μοντέλο εντός του οποίου ανατραφήκαμε. Στο πολιτικό επίπεδο, προσπαθούμε, επίσης, να αναστοχαστούμε πάνω στο τρόπο που μπορεί το πανεπιστήμιο μας να αυτοδιοικηθεί. θέλουμε το παράδειγμα της επανάστασης μας να ενυπάρχει στους θεσμούς και πιο συγκεκριμένα στην ανώτερη εκπαίδευση. Μέχρι στιγμής, είμαστε στη διαδικασία της οικοδόμησης, ακόμη και αν κάνουμε λάθη και αντιμετωπίζουμε πολλές δυσκολίες.

Όπως γνωρίζεις, η πλειοψηφία των πανεπιστημιακών μας έχουν φύγει στο εξωτερικό. Μας λείπουν ιδιαίτερα διδάκτορες και καθηγητές να επιβλέψουν φοιτητές οι οποίοι θέλουν να εκπονήσουν μια διπλωματική ή μια διατριβή. Προς το παρών, δεν μπορούμε να προσφέρουμε τέτοιες σπουδές. Μας λείπουν όλα σε όλα τα πεδία, ιδίως στις κοινωνικές σπουδές, όπου δεν έχουμε

καν τμήμα. Αυτό είναι ένα πραγματικό πρόβλημα! Παρά το γεγονός πως πολλοί ειδικοί έχουν φύγει, εμείς επιχειρήσαμε να συγκεντρώσουμε τα άτομα που παρέμειναν. Έχουμε, λοιπόν, καθηγητές αραβικών ή κουρδικών, όπως εγώ, που έχουν διδάξει στα συριακά πανεπιστήμια, στο Χαλέπι ή στη Δαμασκό ή που έχουν σπουδάσει σε άλλα πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Κάνουμε, συνεπώς, πολλά πράγματα! Αντιστεκόμαστε, ερευνούμε, αγωνιζόμαστε. Προσπαθούμε ιδιαίτερα να προσελκύσουμε καθηγητές από το εξωτερικό. Το πανεπιστήμιο μας είναι ένα εγχείρημα που είναι σε διαδικασία οικοδόμησης, ωστόσο εμείς πιστεύουμε σε αυτό! Πιστεύουμε πως μπορούμε να φτιάξουμε ένα άλλο σύστημα εκπαίδευσης που θα μπορεί να υπηρετεί ένα μοντέλο για όλη τη Συρία και την υπόλοιπη περιοχή. Τελευταία, το πανεπιστήμιο ξεκίνησε τηλεμαθήματα για να αντιμετωπίσει την επιδημία του κορονοϊού. Αυτό είναι κάτι πολύ καινούργιο για εμάς, ειδικά στο βαθμό που αντιμετωπίζουμε μια σειρά από τεχνικά προβλήματα, ωστόσο προσπαθούμε παρόλα αυτά να προσαρμοστούμε.

Πανεπιστημιούπολη του Καμισλί

C: Αντιμετωπίζετε, συνεπώς, δυσκολίες σε σχέση με το ζήτημα της οργάνωσης και του προσωπικού. Ωστόσο, σε ένα επίπεδο πιο πρακτικό, πως ακριβώς συντηρείται τις εγκαταστάσεις; Μπορείς επίσης να εξηγήσεις με ποιο τρόπο χρηματοδοτείται το πανεπιστήμιο;

GS: Για εγκαταστάσεις και κτίρια, χρησιμοποιούμε αυτά που υπήρχαν ήδη από την εποχή του καθεστώτος, κυρίως τα σχολεία. Οι εγκαταστάσεις μας μοιράζονται μεταξύ Καμισλί, Χασάκα και Ρμελάν, αυτή η πανεπιστημιούπολη στεγάζει ειδικότερο το τμήμα της πετροχημείας. Μέχρι στιγμής, επειδή δεν έχουμε μεγάλο αριθμό φοιτητών, οι εγκαταστάσεις μας καλύπτουν. Για την στέγαση των φοιτητών, μισθώνουμε ξενοδοχείο καθώς οι εγκαταστάσεις που σκεφτόμασταν αρχικά είναι πολύ απομακρυσμένες. Αλλιώς, αξιοποιούμε ό,τι μέσα διαθέτουμε. Για παράδειγμα, ανακαινίσαμε ένα σχολείο για να το χρησιμοποιήσουμε ως φοιτητική στέγη.

Για τους καθηγητές, έχουμε επίσης μισθώσει ξενοδοχεία τα οποία βρίσκονται στο Καμισλί, καθώς, συχνά, οι διδάσκοντες έρχονται από τη Χασάκα και από άλλες περιοχές. Δεν μπορούν, συνεπώς, να επιστρέψουν αυθημερόν διότι οι διαδρομές είναι μεγάλες. Το ίδιο κάνουμε και για το διοικητικό προσωπικό. Σαφώς, η μεταφορά με λεωφορείο μεταξύ των χώρων διαμονής και των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων είναι δωρεάν. Αν και μέχρι στιγμής έχουμε εκμεταλλευτεί κτίρια που υπήρχαν ήδη, θα θέλαμε φυσικά να χτίσουμε μια πανεπιστημιούπολη όπου όλες οι κτιριακές δομές να συγκεντρώνονται στον ίδιο χώρο. Δυστυχώς, κάθε φορά που σκεφτόμαστε να ξεκινήσουμε το εγχείρημα, αντιμετωπίζουμε δυσκολίες οικονομικές ή ασφάλειας, γιατί πραγματοποιούνται συχνά επιθέσεις. Όταν σκεφτόμαστε πως μπορούμε να κάνουμε κάτι, οι επιθέσεις ξαναρχίζουν και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Είμαστε υποχρεωμένοι να περιμένουμε τη κατάσταση να σταθεροποιηθεί.

Σε σχέση με το θέμα της χρηματοδότησης, το διευθετούμε μέσω της Διοίκησης. Πριν τις τουρκικές επιθέσεις της 9^{ης} Οκτωβρίου

του 2019, η Διοίκηση βρισκόταν κυρίως στην Αΐν Ίσα, μια μικρή πόλη στη καρδιά της Ροζάβα. Αυτή η διοίκηση αποτελείτε από επιτροπές, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που ασχολούνται με την εκπαίδευση. Αυτές οι επιτροπές κατανέμονται κατόπιν σύμφωνα με τον αριθμό των κοινοτήτων ενός καντονιού. Στην περιοχή του Τζαζίρα έχουμε δύο Καντόνια: τη Χασάκα και το Καμισλί. Βασιζόμαστε, συνεπώς, σε αυτήν την επιτροπή η οποία είναι ένα τύπου υπουργείο για αυτό το καντόνι. Για κάθε καντόνι υπάρχει και μια ανεξάρτητη επιτροπή. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από ένα εκτελεστικό συμβούλιο στο οποίο αποστέλλουμε κάθε μήνα τη λίστα των στελεχών μας, των καθηγητών και των εργαζομένων μας.

Εκτός από αυτήν την επιτροπή, δεν έχουμε άλλους τρόπους χρηματοδότησης. Κάθε χρόνο, φτιάχνουμε ένα προϋπολογισμό και τον στέλνουμε στην επιτροπή προς έγκριση. Ωστόσο, πέρα από τη χρηματοδότηση, το πανεπιστήμιο μας είναι ανεξάρτητο! Σε σχέση με το πρόγραμμα ή την επιλογή των καθηγητών, είμαστε ελεύθεροι. Εάν έχουμε ανάγκη εκείνο ή το άλλο πρόσωπο, στο χ ή το ψ τμήμα, φτιάχνουμε ένα συμβόλαιο και ύστερα αποστέλλουμε αίτηση στην επιτροπή της εκπαίδευσης. Συνήθως αποδέχονται και χρηματοδοτούν τη θέση. Αναφορικά με τα προγράμματα, κάθε τμήμα προετοιμάζει το ετήσιο ή εξαμηνιαίο πρόγραμμά του.

Σε αυτό το σημείο, είμαστε ανεξάρτητοι από την επιτροπή! Έχουμε πολλά προγράμματα και διεθνή πανεπιστήμια με τα οποία διατηρούμε σχέσεις και θέλουν να έρθουν εδώ για να μας βοηθήσουν στη χρηματοδότηση ή να κάνουν κάποια πράγματα για μας. Ωστόσο, αυτός ο πόλεμος που δε τελειώνει μας αποτρέπει από το να προχωρήσουμε. Έχουμε υποχρεωθεί να κλείσουμε το πανεπιστήμιο σε πολλές περιπτώσεις, κυρίως κατά τη διάρκεια των επιθέσεων της 9ης Οκτωβρίου. Και μόλις καταφέραμε, τελικά, να συνεχίσουμε, ήρθε ο κορονοϊός! (γέλια) Συνεπώς, πάντα υπάρχουν δυσκολίες! Ωστόσο, έχουμε κάνει το καλύτερο που μπορούσαμε για να μην διακόψουμε την εκπαίδευση, ακόμη και αν οι υποδομές μας δεν είναι οι καλύτερες δυνατές για να πραγματοποιήσουμε διαδικτυακές διδασκαλίες. Στη πραγματικότητα

δεν υπάρχει ίντερνετ ή ηλεκτρισμός για τους σπουδαστές οι οποίοι, επιπλέον, δεν έχουν κατ'ανάγκη υπολογιστή ή τα μέσα για πρόσβαση σε ένα ποιοτικό δίκτυο ίντερνετ. Όλα αυτά αποτελούν τεράστιες δυσκολίες, δίχως να αναφέρουμε για το ψυχολογικό βάρος που ασκούν οι επιθέσεις σε εμάς. Διαισθανόμαστε πως η περιοχή γύρω μας φλέγεται. Η κατάσταση είναι, λοιπόν, πάντοτε ασταθής, ωστόσο προσπαθούμε να προχωρήσουμε παρά ταύτα. Κάνουμε ότι περνάει από το χέρι μας για να μην διακόψουμε τις διδασκαλίες, ακόμη και αν φοβόμαστε πως οι επιθέσεις θα ξαναρχίσουν κατά μήκος των συνόρων, όπως εδώ στο Καμισλί.

Πρόσφατα, περάσαμε ξανά σε λοκ-ντάουν, λόγω της μεγάλης ανόδου των κρουσμάτων. Στο πανεπιστήμιο πάμε περιστασιακά μόνο για να εργαστούμε, περίπου δύο φορές τη βδομάδα. Τις υπόλοιπες, εργαζόμαστε από το σπίτι. Είμαστε εξαιρετικά προσεκτικοί στο να φοράμε μάσκες. Τελευταία, για να κάνει τα πράγματα χειρότερα, η Τουρκία έκοψε μέχρι και το νερό στη πόλη Χασάκα. Τη δεδομένη στιγμή, η κατάσταση δεν είναι καθόλου καλή… Ωστόσο, έχουμε καθήκοντα απέναντι στην περιοχή μας και αυτό είναι που μας ωθεί να οικοδομήσουμε και να δημιουργήσουμε τους οργανισμούς μας. Όμως, αυτή η οικοδόμηση απαιτεί πολύ ενέργεια και δύναμη για να αντισταθείς. Κάθε μέρα είναι ένας αγώνας συνεχής.

C: Τα προγράμματα σπουδών που προσφέρονται από το πανεπιστήμιο σας (ιατρικής, πολιτικών μηχανικών και οικολογίας, πετροχημείας) φαίνεται σε ένα πρώτο επίπεδο να ανταποκρίνονται στις υλικές ανάγκες και τους απαραίτητους ανθρώπινους πόρους για την ανάπτυξη και την επιβίωση της περιοχής. Παρ'όλα αυτά, σε αντίθεση με τα γαλλικά και δυτικά πανεπιστήμια, τα οποία ακόμη υποστηρίζουν ένα τεχνητό διαχωρισμό ανάμεσα στην επιστήμη και την πολιτική, το πανεπιστήμιο της Ροζάβα μοιάζει να προτάσσει ανοιχτά το πολιτικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι επιστήμες και τα πανεπιστήμια;

GS: Πράγματι, είναι περισσότερο από δέκα χρόνια που η περιοχή έχει ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους. Έχεις ανάγκη στελέχη και

ικανότητες για το μέλλον της περιοχής, σε σχέση με την γεωργία και τα ορυκτά κυρίως. Επιπλέον, οι γλώσσες και η κουρδική λογοτεχνία είναι επίσης κάτι ουσιώδους σημασίας, το οποίο σχετίζεται με αυτό που σου έλεγα προηγουμένως για το πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της περιοχής. Αυτό που είναι σημαντικό για εμάς και τους φοιτητές, δεν είναι να μαθαίνουν σκέτες γνώσεις. Ένας φοιτητής μαθηματικών ή πετροχημείας, για παράδειγμα, έχει στο πρόγραμμα του μαθήματα *γυναιολογίας* και επιπλέον μάθημα για τη δημοκρατία ή την κοινωνιολογία συνολικότερα. Προσπαθούμε να μην διαχωρίζουμε τις επιστήμες μεταξύ τους μαθαίνοντας στους φοιτητές πως όλες οι επιστήμες είναι σημαντικές. Διασφαλίζουμε ότι συμπληρώνουμε τις γνώσεις μεταξύ τους. Η κοινωνιολογία, η γυναιολογία, τα μαθηματικά, οι γλώσσες… όλα τα πεδία είναι αναγκαία για το μέλλον της περιοχής.

Διασφαλίζουμε επίσης πως οι διδασκαλίες μας εξελίσσονται μαζί με τους φοιτητές. Κάθε εξάμηνο οργανώνουμε μιας μορφής γενική συνέλευση του πανεπιστημίου. Σε αυτή τη συνέλευση, επιχειρούμε να βρούμε και άλλους τρόπους διδασκαλίας του κάθε επιστημονικού αντικειμένου. Επιχειρούμε επίσης να εξελίσσουμε τα προγράμματα, επεξεργαζόμενοι μαθήματα ή σεμινάρια τα οποία μπορούμε να προσθέσουμε για να ενθαρρύνουμε τους φοιτητές να διευρύνουν τους ορίζοντες τους και να αποτρέψουμε τον περιορισμό στα μαθηματικά ή την φυσική. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για μας! Μια μέρα κάθε βδομάδα, έχουμε επίσης αυτό που αποκαλούμαι «κοινά μαθήματα». Τις Τρίτες, προτείνεται ένα σεμινάριο από τους φοιτητές του κάθε τμήματος. Προσκαλούν τους υπόλοιπους να έρθουν και να διαλεχθούν πάνω σε μια θεματική την οποία αναλαμβάνουν να περιγράψουν, όπως η πολιτική κατάσταση στην περιοχή, ή ακόμη για κατάσταση των γυναικών στο κόσμο. Μπορούν επίσης να προσκαλέσουν μια προσωπικότητα από έξω για διάλογο. Αυτές οι στιγμές, συνεπώς, μας επιτρέπουν να έχουμε ένα χώρο όπου χάρη σ’αυτόν οι φοτητές μπορούν να διαθέτουν αρκετές ώρες για να συζητήσουν και να εκφραστούν πάνω σε οποιοδήποτε ζήτημα.

Ωστόσο, είναι σωστό πως η περιοχή έχει ανάγκη ανθρώπινους πόρους. Πόροι που της λείπουν δραματικά. Πιο συγκεκριμένα, οι επιτροπές και οι οργανισμοί χρειάζονται πρόσωπα με ικανότητες. Το πανεπιστήμιο μας, λοιπόν, στρέφεται συνεχώς προς τις ανάγκες της κοινωνίας. Ψάχνουμε να κατανοήσουμε ποια είναι αυτό που έχει ανάγκη και πως μπορούμε να την βελτιώσουμε, εκπαιδεύοντας στελέχη που θα μπορούν να εργαστούν γι'αυτήν και όχι για το κράτος ή την εξουσία. Η έννοια της κοινωνίας είναι, λοιπόν, για εμάς, εξαιρετικά σημαντική. **Για παράδειγμα, για να αντιμετωπίσουμε την υποβάθμιση του status των γυναικών στην περιοχή, προτείναμε ένα μάθημα γυναιολογίας, το οποίο είναι κάτι εντελώς καινούργιο για την Συρία και τη περιοχή**! Η κοινωνία μας έχει ανάγκη αυτές τις διδασκαλίες. Το ερχόμενο έτος, εμείς πρόκειται να διδάξουμε επίσης άλλη μια επιστήμη με την δημιουργία του τμήματος θρησκειολογίας. Δεν θα επικεντρώνεται στο Ισλάμ αλλά σε όλες τις θρησκείες που μπορούν να εντοπιστούν στην περιοχή. Έτσι, ένας γεζίντι, ένας μουσουλμάνος και ένας χριστιανός θα έχουν πλέον τη δυνατότητα να κάθονται μαζί στην ίδια τάξη για να σπουδάσουν την ιστορία των θρησκειών τους και κατόπιν να ειδικευτούν σε ένα θέμα πιο συγκεκριμένο.

Η ανησυχία μας είναι, λοιπόν, να εκπαιδεύσουμε τα στελέχη που θα μπορούν να υπηρετήσουν το συλλογικό. Δεν αφορά, συνεπώς, την απόκτηση ενός πτυχίου για την εργασία για εαυτό σου, αδιαφορώντας για την κοινωνία και την ανάπτυξη της. Σίγουρα, αυτό θα είναι κάτι εξαιρετικά δύσκολο να ενσταλλαχθεί αυτή η νοοτροπία στους φοιτητές. θέλουμε να συγκροτήσουμε προσωπικότητες ελεύθερες και δημιουργικές, επιχειρώντας να τους μεταδώσουμε ηθικές αξίες και να τους προτρέψουμε να υπηρετήσουν την κοινωνίας. Δυστυχώς, στα πανεπιστήμια του καθεστώτος, αυτό το πνεύμα δεν υπήρχε. Έπρεπε να παρακολουθείται ένα πρόγραμμα το οποίο χρειαζόταν να αποστηθίζεται με σκοπό την τελική εξέταση για να αποκτήσουμε το πτυχίο μας και να εργαστούμε με αυτό. Δεν υπήρχε συνεπώς αυτή η ιδέα τις συλλογικότητες και δεν προέτρεπε τους φοιτητές να αναστοχάζονται για να αλλάξουν τα πράγματα. Όλα αυτά ήταν

απαγορευμένα! Γι’αυτό το λόγο πιστεύω πως όλες οι επιστήμες πρέπει σήμερα να συναρθώνονται για να ευνοήσουν τον αναστοχασμό, να φέρουν απαντήσεις και να λύσουν κοινωνικά προβλήματα. Το ίδιο, το σύστημα αξιολόγησης πρέπει να είναι εντελώς διαφορετικό. Εμείς δεν αξιολογούμε ένα φοιτητή αποκλειστικά από τα γραπτά του, αλλά ευρύτερα από το τρόπο που συμπεριφέρεται στη συλλογικότητα: την συμμετοχή του στο μάθημα, τη συνέπεια του, το τρόπο που διαλέγεται με τους άλλους, τη δημιουργικότητα του…

Μάθημα καλών τεχνών, πανεπιστημιούπολη του Καμισλί

θεωρούμε πως η εκπαίδευση έχει ένα σημαντικό ρόλο να παίξει στο μέλλον της χώρας. Στο καθεστώς, η κοινωνία δεν εξελισσόταν και τα προβλήματα συσσωρεύονταν συνεχώς μέχρι του σημείου της έκρηξης το 2011. Από τότε, η κοινωνίας μας κυριολεκτικά βυθίστηκε στο χάος! Ωστόσο, θέλουμε το σύστημα μας να είναι ανοιχτό στην κριτική και να αυτό-αξιολογείται συνεχώς. Γι’αυτό ψάχνουμε να δούμε πως λειτουργούν αλλού στα κόσμο τα πανεπιστήμια, βασιζόμενοι ταυτόχρονα στην μεσανατολίτικη

κουλτούρα μας. Η εκπαίδευση είναι μια πολύ μακρά διαδικασίας και χρειάζεται να περιμένεις αρκετά πριν δεις τα αποτελέσματα της. Επιπλέον, το μέλλον της Σύριας είναι επίσης αβέβαιο. Σε κάθε περίπτωση, ελπίζουμε πως το μοντέλο των πανεπιστήμιων μας θα είναι ένα μοντέλο για την οικοδόμηση του μέλλοντος της Συρίας, δημοκρατική και πολυπολιτισμική.

C: Μοιάζεις αρκετά πεισμένη πως το πανεπιστήμιο της Ροζάβας έχει ένα ρόλο να παίξει στο μέλλον της χώρας και της περιοχής;

GS: Όπως σου είπα, ο ρόλος των θεσμών μας είναι να προστατέψουν τις αξίες για τις οποίες παλεύει η επανάσταση μας. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να γίνει αυτό, ένας από αυτούς είναι η εκπαίδευση, η οποία κατά την άποψη μου είναι ο πιο σημαντικός. Από το σχολείο έως το πανεπιστήμιο, αυτοί οι θεσμοί παίζουν ένα κρίσιμο ρόλο. Εργάζονται να εκπαιδεύσουν τις νέες γενιές βασιζόμενοι σε συγκεκριμένες αξίες. θέλουμε μια Συρία ανοιχτή, διότι, τελικά, αποτελούμε κομμάτι της Συρίας. Δεν είμαστε μια περιφέρεια αποκομμένη, ακόμη και ένα έχουμε ένα διαφορετικό σχέδιο. Σκεφτόμαστε, λοιπόν, πως αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να συμβάλλει στο να αλλάξει το μέλλον της Συρίας μέσα από την αναγνώριση της αρχής της ενότητας μέσα από την διαφορετικότητα. Γι’αυτό το λόγο επιθυμούμε να υπερασπίσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Σύντομα, για παράδειγμα, πρόκειται να ανοίξουμε ένα Ινστιτούτο για τις λαϊκές παραδόσεις της Συρίας. Αρχικά θέλαμε να κάνουμε κάτι για την κουρδική λογοτεχνία και πολιτισμό, ωστόσο κατόπιν θελήσαμε να διευρύνουμε αυτό το σχέδιο ενσωματώνοντας τα ασσυριακά, αραβικά και αρμένικα παραμύθια. Η κοινωνίας είναι βαθιά πολυπολιτισμική. Ζούμε όλοι μαζί, κάποιες φορές στην ίδια γειτονιά. Δεν μπορούμε να σκεφτούμε ούτε στο ελάχιστο πως όλοι αυτοί οι πολιτισμοί μπορούν να διαχωριστούν ο ένας από τον άλλο! Ο καθένας πρέπει να μπορεί να εξασκεί το πολιτισμό και τη γλώσσα του και καθένας πρέπει να γίνεται σεβαστός γι’αυτό που είναι. Στο Καμισλί, η συμπροεδρία της κοινότητας αποτελείται από μια γυναίκα Κούρδισσα και ένα άντρα Αρμένιο, καθώς υπάρχουν συνοικίες με πολλούς Αρμένιους. Αυτό είναι κάτι

φυσιολογικό για εμάς! Θέλουμε, λοιπόν, οι θεσμοί μας να διαφυλάττουν και να μεταδίδουν αυτές τις αξίες. Γι'αυτό λοιπόν επιδιώκουμε να ενυπάρχουν στα προγράμματα που διδάσκουμε ή στις συζητήσεις που μπορεί να κάνουμε. Εάν οι θεσμοί είναι ένα σώμα, αυτοί κατοικούνται από μια ψυχή, ένα πνεύμα που τις κινεί και τις κατευθύνει. Χρειάζεται λοιπόν να τροφοδοτούμε αυτό το πνεύμα, αλλιώς οι θεσμοί μας θα πεθάνουν και η επανάσταση μαζί τους.

C: Πρωτύτερα μίλησες για την γυναιολογία, μια επιστήμη ελάχιστα γνωστή στη Γαλλία και την Ευρώπη. Θα μπορούσε να εξηγήσεις τι αφορά;

GS: Πρώτα από όλα πρέπει να γνωρίζουμε πως ο ίδιος ο όρος αποτελεί σύνθεση δύο λέξεων: jin, που σημαίνει «γυναίκα» στα κούρδικα και λογία, που σημαίνει «επιστήμη». Κυριολεκτικά, ο όρος σημαίνει «επιστήμη της γυναίκας». Επιπλέον, το jin προέρχεται από τη λέξη jiyan που σημαίνει «η ζωή» στα κούρδικα. Σε τελική ανάλυση, είναι ένας διαφορετικό τρόπο να πεις «επιστήμη της ζωής». Η γυναιολογία θεωρητικοποιήθηκε από τον κριτικό διαννούμενο και ηγέτη του κουρδικού λαού, Αμπντουλάχ Οτζαλάν.

Για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε αυτή η έννοια στο βιβλίο του *Κοινωνιολογία της ελευθερίας,* που δημοσιεύτηκε το 2008.[ii] Σίγουρα, η θέση των γυναικών στο κίνημα για την απελευθέρωση του Κουρδιστάν είναι πολύ παλιά. Ωστόσο, για πρώτη φορά, ο Οτζαλάν μίλησε για μια «επιστήμη της γυναίκας» και πρότεινε σχετικά μια θεωρία. Γι'αυτόν, οι γυναίκες δεν αποτελούν μόνο το μισό της κοινωνίας αλλά παράγουν, αντίθετα, την κοινωνία ως όλον. Πράγματι, είναι αυτές οι οποίες απασχολούνται με το να αναθρέψουν και να εκπαιδεύσουν τις νέες γενιές. Επίσης, το επίπεδο της χειραφέτησης μιας κοινωνίας αξιολογείται σύμφωνα με την κατάσταση των γυναικών στο εσωτερικό της. Εάν θέλουμε να απελευθερώσουμε την κοινωνία, χρειάζεται πρωτίστως να απελευθερώσουμε τη γυναίκα.

Η ιστορία των γυναικών είναι σε μεγάλο βαθμό άγνωστη και

χρειάζεται να την ανακαλύψουμε για να αντιληφθούμε τον επαναστατικό ρόλο που μπορούν αυτές να έχουν. Αυτή η διαπίστωση δίνει ερείσματα για πολλές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό μας, ωστόσο αυτό που είναι σίγουρο είναι ότι η κατάσταση των γυναικών είναι σήμερα πολύ σοβαρή. Κάθε μέρα μαθαίνουμε πως μια γυναίκα δολοφονήθηκε ακριβώς επειδή είναι γυναίκα. Στην περιοχή, το φαινόμενο χειροτέρευσε με τους πολέμους και τις κρίσεις. Επιπλέον, το ίδιο διάστημα, οι γυναίκες ήταν απούσες σε κάθε λήψη πολιτικών αποφάσεων. Αυτό, λοιπόν, μας ώθησε να δηλώσουμε πως δεν θα μπορέσουμε να λύσουμε τα προβλήματα της ανθρωπότητας εάν πρώτα δεν διευθετήσουμε το πρόβλημα των γυναικών. Για εμάς, η απελευθέρωση της γυναίκας πρέπει να είναι ακόμη σημαντικότερη και από την απελευθέρωση της χώρας!

Η γυναιολογία αναφέρεται επίσης σε όλα τα άλλα φεμινιστικά κινήματα του κόσμου, όπως αυτά των ΗΠΑ και της Γαλλίας. Αυτά τα κινήματα αποτελούν για εμάς μια σημαντική πηγή και η γυναιολογία χρειάζεται να κατανοήσει γιατί αυτά εν μέρει

απέτυχαν. Στην γυναιολογία, θεωρούμε επίσης πως ο προσδιορισμός του άντρα περνάει μέσα από τον προσδιορισμό της γυναίκας και όχι το αντίθετο. Γι'αυτό λοιπόν είναι μια επιστήμη που αφορά εξίσου τους άντρες όπως και τις γυναίκες. Εξ ου και σε τοπικό επίπεδο προτείνουμε τις ακαδημίες της γυναιολογίας. Είναι ξεχωριστές ακαδημίες, ανεξάρτητες από το πανεπιστήμιο, στις οποίες διατίθενται μια σειρά από προγράμματα σπουδών στα οποία άντρες και γυναίκες μπορούν να συμμετάσχουν, ανεξάρτητα από την κοινωνική τους προέλευση. Για εμάς, είναι, πράγματι, σημαντικό να συμμετέχουν όλες οι κατηγορίες: αγρότες, γυναίκες με ή χωρίς εργασία, άντρες του πνεύματος ή όχι… Αυτές είναι κοινωνικές ακαδημίες που απευθύνονται σε αυτές και αυτούς που θέλουν να εκπαιδευτούν για να αλλάξουν τη νοοτροπία τους.

Δεν μας ικανοποιεί η γυναιολογία να διδάσκεται στο πανεπιστήμιο, καθώς είναι σημαντικό για εμάς να εκπαιδεύσουμε το σύνολο της κοινωνίας, όχι μόνο τους φοιτητές ή τις ελίτ. Υπάρχουν, συνεπώς, ακαδημίες γυναιολογίας σχεδόν παντού στην περιφέρεια. Μέχρι στιγμής αυτό λειτουργεί αρκετά καλά! Πριν μερικούς μήνες, μπόρεσα να παρακολουθήσω εκπαιδεύσεις που τις διενεργούσαν γυναίκες και ωστόσο συμμετείχαν αποκλειστικά άντρες! Πριν μερικά χρόνια, κάτι τέτοια θα ήταν απλώς αδιανόητο! Για να αλλάξουν οι νοοτροπίες, επιθυμούμε να φέρουμε άντρες και γυναίκες μαζί ώστε να τους και τις κάνουμε να συνομιλήσουν πρόσωπο με πρόσωπο. Χρειάζεται να αποτραπεί ο διαχωρισμό τους με ξεχωριστές εκπαιδεύσεις καθώς, αντίθετα, θέλουμε να τους φέρουμε μαζί να συζητήσουν και να αντιπαρατεθούν με ένα διαφορετικό τρόπο (γέλια)! Ο στόχο της γυναιολογίας είναι κατά συνέπεια να αλλάξει τις ιδέες, τις γνώμες και τις νοοτροπίες. Και μέχρι στιγμής μπορούμε να παρατηρήσουμε τις αλλαγές! θα μπορούσες να το νιώσεις εάν ήσουν εκεί.

Οι υπόλοιπες κοινότητες συμμετέχουν επίσης και αυτές όλο και περισσότερο. Οι Αράβισσες ή Ασσύριες, για παράδειγμα, παίρνουν όλο και πιο συχνά το λόγο και αρχίζουν να συμμετέχουν στη

τοπική πολιτική ζωή, συμπεριλαμβανομένων και αυτών σε περιοχές όπως η Ράκκα. θέλουν τώρα να κάνουν κάτι για να αλλάξουν τη μοίρα και είναι αυτό που οδηγεί όλο το κόσμο να αναπτύξει μια συλλογική συνείδηση. Παντού, λοιπόν, αρχίζουν να συζητιούνται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην καθημερινότητα, η αντιπροσώπευση των γυναικών στην κοινωνία και η ανάγκη τους να οργανωθούν με τρόπο αυτόνομο. Στη Ευρώπη, επίσης, υπάρχουν ακαδημίες καθώς αναπτύξαμε ένα δίκτυο διεθνές το οποίο οργανώθηκε μαζί με άλλα κινήματα φεμινιστικά. Το ζήτημα της γυναίκας είναι, πράγματι, το ίδιο σε όλες τις χώρες. Έχουμε ανάγκη, λοιπόν, να φτιάξουμε μια παγκόσμια ιστορία της γυναίκας ώστε να κατανοήσουμε το χειραφετητικό ρόλο που μπορεί να έχει για όλη την κοινωνία. Η ιστορία της αναμένει να γραφτεί, αυτή τη φορά από τις γυναίκες και όχι από τις πολιτικές εξουσίες που κυριαρχούνται από τους άντρες, δηλαδή, τα πατριαρχικό σύστημα. Πιστεύουμε εξίσου πως μια επιστήμη που θα αναπτυχθεί από τις γυναίκες θα επιτρέψει να τεθούν οι βάσης για μια σωστή κοινωνιολογία.

C: Όταν μιλάς για το πανεπιστήμιο της Ροζάβα, επιμένεις στο πολιτικό του σχέδιο, το οποίο νοείται ως βαθιά επαναστατικό, αλλά επίσης και στην αναγκαιότητα να μελετήσει πως λειτουργούν τα πανεπιστήμια της δύσης ούτως ώστε να μπορέσει να εμπνευστεί. Ως δυτικοί και δυτικές, αυτό μπορεί να μας μοιάζει κάπως παράταιρο καθώς, για πολλούς και πολλές από εμάς, τα πανεπιστήμια μας καταλαμβάνονται όλο και περισσότερο από νεοφιλελεύθερες και καπιταλιστικές λογικές. Προκαλεί έκπληξη, συνεπώς, να βλέπουμε πως αναζητείται την έμπνευση σε αυτά, καθώς βρίσκονται έτη φωτός μακριά από το πολιτικό σχέδιο που υπερασπίζεται. Τι ακριβώς ψάχνετε σε αυτά;

GS: Ναι, το κατανοώ, ωστόσο δεν έχουν όλα τα δυτικά πανεπιστήμια μόνο άσχημα πράγματα! (γέλια). Διαθέτουν επίσης μια σημαντική ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά και είναι αυτό ακριβώς που μας ενδιαφέρει. Χώρες όπως η Γαλλία, η Αγγλία ή η Αίγυπτος έχουν πανεπιστήμια πολύ παλιά! Ωστόσο είναι σωστό πως το πολιτικό μοντέλο που υπάρχει στη Ροζάβα είναι σίγουρα

πολύ διαφορετικό από τα μοντέλα των μεγάλων αραβικών ή δυτικών χωρών, που συγκροτούνται στη βάση του μοντέλου του έθνους-κράτους. Επιπλέον, όπως δεν είμαστε ένα έθνος κράτος το ίδιο δεν είμαστε και ένα μοντέλο καπιταλιστικό. Διεκδικούμε το δημοκρατικό συνομοσπονδισμό. Είναι, λοιπόν, ένα εντελώς διαφορετικό μοντέλο αυτό που επιχειρούμε να οικοδομήσουμε και να επεκτείνουμε στη περιοχή. Σαφώς, το πανεπιστήμιο της Ροζάβα εγγράφεται σε αυτό το πολιτικό σχέδιο και επιχειρούμε να το αντανακλούμε το καλύτερο δυνατό.

Απαντώντας στην ερώτηση σου, θα έλεγα αντίθετα πως πολλά πανεπιστήμια και πανεπιστημιακοί του εξωτερικού επιδιώκουν να έρθουν σε επαφή με εμάς. Αυτοί επίσης αναζητούν νέες πηγές έμπνευσης ψάχνοντας κάτι που λείπει σε αυτούς! (γέλια). Αντίστοιχα, εμείς ψάχνουμε επίσης σε αυτούς αυτό που λείπει σε εμάς. Κυρίως, επιδιώκουμε να κατανοήσουμε την ιστορική εξέλιξη των πανεπιστημίων τους, καθώς το κύρος των γαλλικών πανεπιστημίων δεν προέκυψε σε μια μέρα! Αναπτύχθηκαν βήμα βήμα, το ίδιο διάστημα με τις πολιτικές εξουσίες. Εάν μιλάω πολύ για τα γαλλικά πανεπιστήμια και αν είμαι πεπεισμένη πως μπορούν να μας μεταδώσουν πολλά πράγματα, είναι διότι γνωρίζω πως η Γαλλία πραγματοποίησε την επανάσταση της το 1789 και πως η επαναστατική κουλτούρα σημάδεψε βαθιά την γαλλική κοινωνία μακροπρόθεσμα, και ιδίως τη διανόηση της, τη λογοτεχνία της και την κριτική της σκέψη. Προσπαθούμε, λοιπόν, να κατανοήσουμε πως οι Γάλλοι κατόρθωσαν να αποκτήσουν τέτοιο κύρος στο κόσμο χάρη στα πανεπιστήμια τους και την πνευματική παραγωγή τους.

Από την άλλη πλευρά, δεν παραβλέπουμε το γεγονός πως τα δυτικά πανεπιστήμια μπορεί επίσης να συμμετέχουν σε ένα παιχνίδι ανταγωνισμού μεταξύ τους, με στόχο να κυριαρχήσουν στα άλλα, κυρίως αυτό-παρουσιάζομενα ως μοντέλα προς μίμηση! Στην περιοχή μας, υπάρχουν αμερικάνικα πανεπιστήμια παντού! Στο Μπασούρ, στο ιρακινό Κουρδιστάν, στο Λίβανο επίσης… δεν μπορεί να αγνοηθεί αυτή η πλευρά. Ωστόσο αυτός που μας ενδιαφέρει εδώ στη Ροζάβα, είναι κυρίως να κατανοήσουμε πως διαμόρφωσαν μια

πολιτιστική και πνευματική κληρονομία. Και σε αυτό το σημείο, πιστεύω πως τα γαλλικά πανεπιστήμια αντιπροσωπεύουν ένα μοντέλο πολύτιμο, τουλάχιστον αυτή είναι σε κάθε περίπτωση η άποψη μου (γέλια). Ακολούθως, χρειάζεται να βρούμε ένα τρόπο να ενσωματωθούμε στα υπόλοιπα πανεπιστήμια του κόσμου ώστε να αποκτήσουμε επαφή με αυτά.

Για παράδειγμα, θα ήθελα η Γαλλία να είχε μια παρουσία εδώ στη Ροζάβα, κυρίως για την ανάπτυξη πολιτιστικών κέντρων και την ενίσχυση των δεσμών της με την περιοχή μέσα από την ίδρυση χώρων ανταλλαγής απόψεων. Παρά το γεγονός πως η Γαλλία είχε μακρά παρουσία στη Συρία, δεν έχουν απομείνει πολλά από την κληρονομία της στη Ροζάβα, τουλάχιστον σε πνευματικό και πολιτιστικό επίπεδο. Πιστεύω λοιπόν σε αυτήν την εμπειρία των γαλλικών πανεπιστήμιων, που δε μπορεί να συγκριθεί με το δικό μας πανεπιστήμια. Συνοπτικά, επιχειρούμε να δούμε πως το δικό μας πολιτικό μοντέλο μπορεί να διατηρήσει το πανεπιστήμιο μας για όσο περισσότερο γίνεται, αφήνοντας μια κληρονομία πίσω του ενόσω φτάνει τα επίπεδα κύρους των άλλων πανεπιστημίων. Μολονότι, τη δεδομένη στιγμή, μας λείπει πλήθος πραγμάτων στη Ροζάβα και δε γνωρίζουμε πως θα μοιάζει το πανεπιστήμιο μας σε δέκα, είκοσι ή εκατό χρόνια. Απλά δεν ξέρουμε! Αυτό που είναι σίγουρο, είναι πως έχουμε ιδιαιτερότητες πολιτικές και πολιτιστικές που ευχόμαστε να προστατέψουμε.

Προς το παρόν, είναι σημαντικό για εμάς να πηγαίνουμε στα άλλα πανεπιστήμια και να βλέπουμε τι είναι αυτό που κάνουνε, μόνο και μόνο για να μη βρεθούμε αποκομμένοι από το κόσμο! Η περιοχή στην οποία ζούμε είναι πάντοτε υπό το καθεστώς εμπάργκο. Για να το άρουμε, χρειάζεται μια εξωτερική βοήθεια, ωστόσο τα πράγματα δεν είναι αυτονόητα… Υπάρχουν οικονομικά και γεωπολιτικά συμφέροντα τα οποία διακυβεύονται, αλλά όχι τα συμφέροντα των λαών, των κοινωνιών ή των μειονοτήτων. Επιχειρούμε, λοιπόν, να διαδραματίσουμε το ρόλο μας, να δημιουργήσουμε ισορροπίες για να αντισταθούμε και να διασφαλίσουμε την ύπαρξη μας εν μέσω συγκρούσεων και συμφερόντων που μας υπερβαίνουν. Με τη Τουρκία στο Βορρά, το

συριακό καθεστώς στο Νότο και τις ξένες δυνάμεις που επιτηρούν τα πάντα, είναι σαν να είμαστε περικυκλωμένοι από λύκους έτοιμους να μας καταβροχθίσουν με κάθε ευκαιρία.

Τελετή απονομής πτυχίων, πανεπιστημιούπολη του Καμισλί

Με το πανεπιστήμιο, επιθυμούμε να σπάσουμε αυτόν τον αποκλεισμό, ακριβώς επειδή οι ιδέες έχουν την δύναμη να διαπερνούν τα σύνορα, ειδικά με την τεχνολογία που υπάρχει σήμερα. Αυτό είναι μια ευκαιρία να ανταλλάξουμε απόψεις, ακόμη και ένα δεν μπορούμε να φύγουμε από την επικράτεια. Το να συνομιλούμε με τα ξένα πανεπιστήμια μας επιτρέπει, επίσης, να διασφαλίσουμε την αναγνώριση του πανεπιστημίου μας διεθνώς. Όπως γνωρίζεις, το πολιτικό στάτους της περιοχής μας δεν έχει αναγνωριστεί, ή τουλάχιστον όχι ακόμη. Κατά συνέπεια, το πανεπιστήμιο μας δεν είναι επίσημα αναγνωρισμένο ως τέτοιο. Αυτό αποτελεί ένα πραγματικό εμπόδιο για εμάς καθώς, για παράδειγμα, γνωρίζουμε πως υπάρχουν υποτροφίες, χρηματοδοτήσεις ή project στα οποία θα μπορούσαμε να υποβάλλουμε αίτηση ως πανεπιστήμιο αλλά, εφόσον δεν είμαστε έτσι αναγνωρισμένοι από τα άλλα διεθνή πανεπιστήμια και ιδρύματα, δεν μπορούμε να το κάνουμε.

Γι’αυτό το λόγο ψάχνουμε συνεχώς να ενισχυθούμε, καλύπτοντας

τα κενά μας. Και γι’αυτό, πρέπει να παρακολουθούμε πως οι άλλοι αναπτύχθηκαν μακροπρόθεσμα. Επιχειρούμε να εντοπίζουμε τα κριτήρια που καθιστούν ένα πανεπιστήμιο αναγνωρίσιμο διεθνώς. Ως ένας ίδρυμα της ανώτατης εκπαίδευσης, έχουμε ανάγκη άλλα ιδρύματα να μας αναγνωρίσουν. Αυτά τα τελευταία μπορούν να συμβάλλουν εξαιρετικά αναπτύσσοντας πιο επίσημες σχέσεις με εμάς. Αυτό μας επιτρέπει να ενισχύσουμε την θεσμική μας θέση. Γι’αυτό το λόγο εμείς επιχειρούμε επίσης συνεχώς να βελτιώνουμε τα προγράμματα μας και να εξελίσσουμε τα υλικά το οποία διδάσκουμε ώστε να καθίστανται έγκυρα από τους άλλους.

Δεν μιλάω για το πολιτικό σχέδιο το οποίο μας κινεί και το οποίο σκοπεύουμε να υπερασπίσουμε, αλλά από μια σκοπιά επιστημονική και ακαδημαϊκή, δηλαδή των προγραμμάτων, της παιδαγωγικής, των επιδόσεων, των διδασκόντων, των φοιτητών… επιχειρούμε να παραμείνουμε στο πνεύμα των καιρών και να μην βρεθούμε αποκομμένοι από το κόσμο, ακόμη και να μας λείπουν τα πάντα και διαθέτουμε μια ιδιαιτερότητα πολιτιστική και πολιτική που επιθυμούμε να αναγνωριστεί. Στρεφόμαστε προς τα έξω μας επιτρέπει να αναμετρηθούμε με τις δικές μας βεβαιότητες, προσπαθώντας κυρίως να κατανοήσουμε πως σκέφτονται οι άλλοι. Συμμετέχουμε λοιπόν σε ένα πλήθος συναντήσεων, εκπαιδεύσεων, εργαστηρίων… προσπαθούμε να συγκροτήσουμε δεσμούς με τους άλλους για να συζητήσουμε τα προβλήματα μας και να δούμε πως μπορούν αυτοί να μας βοηθήσουν από την πλευρά τους.

C: Στις 25 Φεβρουαρίου έλαβε χώρα μια συνάντηση με μια αντιπροσωπία Γάλλων πανεπιστημιακών που οργανώθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης. Τι κρατήσατε από αυτήν;

GS: Προς το παρόν, δεν υπήρξε κάποια δέσμευση. Αρχικά, ήταν να έρθουμε στο Παρίσι το Φεβρουάριο του 2020, ωστόσο δεν πήραμε βίζα. Η συνάντηση της 25^{ης} Φεβρουαρίου ήταν, λοιπόν, μια αρχή ώστε να εργαστούμε πάνω σε επίσημες σχέσεις και να συνδεθούμε με τα γαλλικά πανεπιστήμια, κυρίως χάρη σε ένα δίκτυο φίλων Τούρκων, Κούρδων και Γάλλων οι οποίοι σπουδάζουν και διδάσκουν

εκεί και τους οποίους ευχαριστώ όλους για την διοργάνωση της συνδιάσκεψης. Αυτή η συνδιάσκεψη είχε πραγματική απήχηση! Στις 25 Φεβρουαρίου, λοιπόν, πραγματοποιήσαμε κάτι σημαντικό. Κατόπιν, υπήρξαν ανταλλαγές απόψεων και συζητάμε τα project τα οποία θα θέλαμε να πραγματοποιήσουμε μαζί.

Σε προσωπικό επίπεδο, έλαβα πρόσκληση από τον Ερίκ Φασίν και την Κάρολιν Ιμπός ώστε να πάω και να πραγματοποιήσω έρευνες για ένα μήνα εντός του Εργαστηρίου Σπουδών του Φύλου και της Σεξουαλικότητας (Laboratoire d'études de genre et de sexualité-LEGS) στο πανεπιστήμιο Paris 8, στο Σαιν-Ντενί. Αυτό θα μας επέτρεπε να οργανώσουμε κοινά σεμινάρια. Υπήρξαν, ακολούθως, προσκλήσεις να αναπτύξουμε τις ανταλλαγές ανάμεσα στα εργαστήρια φεμινιστικών σπουδών και του τμήματος γυναιολογίας του πανεπιστημίου μας.

Αυτό θα μας επιτρέψει να εξελίξουμε τις σχέσεις μας στο μέλλον και να αναγνωριστεί το πανεπιστήμιο μας. Δυστυχώς, η επιδημία του κορονοϊού άλλαξε τα πράγματα. Ήταν να πάμε στη Γαλλία και να επισκεφτούμε αρκετά πανεπιστήμια, αλλά αυτό δεν έγινε.

Προς το παρόν, είμαστε πάντοτε στο στάδιο των διαδικτυακών συναντήσεων. Πράγμα που σημαίνει πως τα πράγματα προχωράνε αργά. Αν η κατάσταση βελτιωθεί, ελπίζουμε να έρθουμε πολύ γρήγορα στην Ευρώπη και στη Γαλλία ώστε να συναντήσουμε από κοντά τα τμήματα των πανεπιστημίων για να τους παρουσιάσουμε το σχέδιο του πανεπιστημίου μας. Προς το παρόν, προσπαθούμε να συνεχίζουμε να εργαζόμαστε από απόσταση, κυρίως για να αναπτύξουμε τα προγράμματα ανταλλαγών για τους διδάσκοντες και τους φοιτητές. Πρόσφατα υπογράψαμε ένα πρωτόκολλο με το California Institute of Integral Studies.[iii] Ο πρόεδρος του τμήματος ανθρωπολογίας, μαζί με μια ομάδα πανεπιστημιακών και φοιτητών ήρθε και μας επισκέφτηκε πρόσφατα! Πέρασαν μαζί μας δεκαοκτώ μέρες, οι οποίες ήταν πολύ πλούσιες και για τους μεν και για τους δε. Αυτή τη περίοδο, προσπαθούμε επίσης να αναπτύξουμε σχέσεις με τα αιγυπτιακά πανεπιστήμια, με τα οποία μοιραζόμαστε την ίδια γεωγραφική αναφορά. Σε κάθε περίπτωση, θεωρώ πως οι Γάλλοι μπορούν να παίξουν το ρόλο τους στο μέλλον

του πανεπιστημίου μας. Γι’αυτό απευθύνω ένα κάλεσμα σε όλους τους διανοούμενους και πανεπιστημιακούς να μην αφήσουν το πανεπιστήμιο της Ροζάβα απομονωμένο! Είναι σαν δικό τους πανεπιστήμιο, μπορούν να συμμετέχουν στην οικοδόμηση και τον εμπλουτισμό του. Αυτός είναι ο τρόπος που μπορούν να μας βοηθήσουν πιο συγκεκριμένα!

Υποσημειώσεις:

[i] Institut national des langues et des civilisations orientales – Εθνικό Ινστιτούτο Γλωσσών και Πολιτισμών της Ανατολής.

[ii] (Σ.τ.Μ.) Κυκλοφόρησε στα αγγλικά υπό το τίτλο *The Sociology of Freedom. Manifesto of the Democratic Civilization, Volume III*, το 2020, από τις εκδόσεις Kairos, με πρόλογο του Τζον Χόλογουεϊ. Το βιβλίο, σε pdf μορφή, διατίθεται στο σύνδεσμο https://libcom.org/files/sociology_of_freedom_9781629637730.pdf

[iii] (Σ.τ.Μ.) Το California Institute of Integral Studies (CIIS) είναι ένα ιδιωτικό μη κερδοσκοπικό πανεπιστημιακό ίδρυμα που εδρεύει στο Σάν Φρανσίσκο των ΗΠΑ. Ιδρύθηκε το 1968 και προήλθε από την Αμερικανική Ακαδημία Ασιατικών Σπουδών (American Academy of Asian Studies). https://en.wikipedia.org/wiki/California_Institute_of_Integral_Studies

Editorial – Ο εμφύλιος και η κατάσταση αναμονής

Ο εμφύλιος πόλεμος είναι ένα σταθερό ενδεχόμενο σαν αποτέλεσμα της συμμετοχής του ανθρώπου στο δημόσιο χώρο. Εμφυλιοπολεμικές πολώσεις τα τελευταία χρόνια είχαμε αρκετές, πέρα από τις επιμέρους συχνές πολώσεις που συγκροτούν το όλον ενός εμφυλίου. Όλα τα εμφυλιοπολεμικά στιγμιότυπα που εκδηλώθηκαν παγκοσμίως, αλλά και σε αυτήν εδώ τη χώρα, μαρτυρούν τη ρευστότητα, τη σχετικότητα των συσπειρώσεων και ως εκ τούτου, οι ιδεολογίες του παρελθόντος, καθώς και η ιδεολογία καθ' εαυτή, όχι μόνο αδυνατούν να ερμηνεύσουν τις σύγχρονες παραταγμένες κοινωνικές δυναμικές, αλλά βρίσκονται έξω από κάθε χρονικότητα πλέον και δε χρησιμεύουν ούτε σαν αναπαραστάσεις του παρελθόντος.

Ο σύγχρονος εμφύλιος δεν θα είναι ιδεολογικός, αλλά εμφύλιος ιδεών. Ιδεών που προσπαθούν να ερμηνεύσουν τη σύγχρονη πραγματικότητα και ταυτόχρονα, να συμμετέχουν στο νόημα συγκρότησης ενός κόσμου πολιτικής και πολιτισμικής αναφοράς. Οι ιδέες αυτές, που παράγονται ήδη για το "σκοπό" του εμφυλίου, εκφράζουν απολύτως το σημερινό ανθρωπολογικό τύπο, καθώς και την κοινωνία στο σύνολό της. Τεμαχισμένες ιδέες, αποσπασματικές, προστίθενται σε μια συλλογή παρελθοντολογικών και καινοφανών αφηγημάτων, όπου συλλέγονται με το δισάκι του ζητιάνου, παρά με τη νοητική κριτική δραστηριότητα.

Αυτά, δυστυχώς, είναι καθολικά για όλους τους χώρους της **πολιτικής θεολογίας** και τον τόνο στις όποιες συσπειρώσεις τον δίνει το υποκείμενο που ηγεμονεύει, παρά μια σταθερή ιδεολογική γραμμή διαχωρισμού. Μα και τότε που οι συγκροτημένες ιδεολογίες λειτουργούσαν και ήταν ενοποιητικός και διαχωριστικός παράγοντας, εκφράσεις του στυλ "προς τους συντρόφους του αγκυλωτού σταυρού" σε εργατικές προκηρύξεις του KPD, δεν τις είχαμε αποφύγει, ούτε βεβαίως είχαμε αποφύγει τη στρατολόγηση πρώην συντρόφων στα SA. Ο κίνδυνος σήμερα είναι

απείρως μεγαλύτερος λόγω της διάλυσης του κοινωνικού ιστού και της ίδιας της ζωής.

> *Η συσπείρωση των Αντιεμβολιαστών στο Σύνταγμα είναι η επιτομή του τεμαχισμού της αποσπασματικότητας, της διαλυμένης ζωής, αλλά ταυτόχρονα της συγκέντρωσης και συλλογής ιδεών και συνθημάτων από όλα τα μέρη της πολιτικής εκπροσώπησης, κοινοβουλευτικής ή αντικοινοβουλευτικής. Η παρουσία του, ήδη από τα Μακεδονικά συλλαλητήρια, δείχνει ότι σταθεροποιείται μια "παράταξη" κοινωνικά και πολιτικά, με ικανή διεισδυτικότητα, αλλά κυρίως νομιμότητα και από άλλους πολιτικούς χώρους.*

Πρόκειται για τη συγκρότηση του Βαλκανικού Τραμπισμού και του κόσμου του, που την ηγεμονία την είχε το συγκεκριμένο υποκείμενο. Ελληνολάτρες και Χριστιανοί, ναζιστές και φιλοσημίτες μαζί, εθνικιστές και αυτόνομοι, δεξιοί και αριστεροί, φασίστες που επικαλούνται την ελευθερία, στερεοτυπικοί που επικαλούνται τη λογική. Μοιάζουν με το φασισμό, αλλά είναι πιο επικίνδυνοι και πιο αδίστακτοι, διότι δεν έχουν τις ενοχές του συγκροτημένου ναζισμού. Πιστεύουν πραγματικά στη συνωμοσιολογία και έχουν το μίσος σαν νόημα του κόσμου τους. Βέβαια, το μίσος εξαντλείται στους μακρινούς πλούσιους, σαν τον Γκέιτς – ο Σόρος έχει περιθωριοποιηθεί – και όχι στους κοντινούς, στους αόρατους μασόνους, στους υπερφυσικούς Εβραίους. Μισούν τους Γιατρούς και την επιστήμη σαν γνήσιοι εχθροί του Υλισμού. Αυτό είναι το φαινόμενο που μπορεί, όχι μόνο να υπάρξει, αλλά και να αναπαραχθεί, γιατί εκφράζει και είναι γέννημα αυτής εδώ ακριβώς της πραγματικότητας της εποχής, δηλαδή όπου διαλύεται η ζωή. Η ένωση αυτή της ρηχότητας έχει ένα αναπαραγωγικό βάθος.

Στην Αμερική, οι δικοί μας απέτυχαν να αντιμετωπίσουν αυτό το φαινόμενο, παρά τις καλές και ηρωικές τους προσπάθειες. Αυτό που έσωσε την τιμή του Αμερικάνικου κινήματος ήταν ο ένοπλος μαύρος λαός. Εδώ στην Ελλάδα θα περιμένουμε να μπούνε στο κοινοβούλιο;

Χρειαζόμαστε μια νέα προοπτική και αυτό είναι σίγουρο. Όπως σίγουρο είναι ότι ο αισθητός κόσμος δέχεται επίθεση από τον ανορθολογισμό και τις μακρινές δεισιδαιμονικές επιβιώσεις. Για να συμμετέχουμε στην αποκατάστασή του, η στάση μας απέναντι σε αυτή την “παράταξη” δεν μπορεί να είναι σχετική, αλλά και τα μέσα πρέπει να ξανασκεφτούμε και το σκοπό ίσως χρειαστεί να πειράξουμε. Όλες οι αισθήσεις μας σε ένταση για τον έλεγχο του χρόνου. Αυτό σημαίνει Κατάσταση Αναμονής .

Περιοδικό Βαβυλωνία

Καλαμάκια από μπαμπού ή κοινωνική επανάσταση;

του Αναστάση Τ. | επιμέλεια Στέφανος Μπατσής

Τις τελευταίες μέρες πάνω από 500 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους στον Καναδά εξαιτίας των ακραίων καιρικών συνθηκών, με τη θερμοκρασία να φτάνει στο Lytton της British Columbia τους 49,6 βαθμούς κελσίου. Επίσης, το προηγούμενο διάστημα στη British Columbia έχουν σημειωθεί πάνω από 180 πυρκαγιές, ενώ μεταξύ 30 Ιουνίου και 1 Ιουλίου έχουν πέσει πάνω από 700.000 αστραπές, οι οποίες αποτελούν την αιτία του 70% των καταστροφικών πυρκαγιών. Εξαιτίας των πυρκαγιών οι κάτοικοι του Lytton εκκένωσαν το χωριό τους, με κάποιους εξ αυτών να χάνουν τη ζωή τους από τις φλόγες. Κλιματολόγοι αναφέρουν πως αυτό που συμβαίνει στον Καναδά αποτελεί απόδειξη ότι η κλιματική αλλαγή δεν είναι κάτι που έρχεται, αλλά κάτι που συμβαίνει ήδη. Εξάλλου, η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη λόγω της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή των καιρικών συνθηκών και την όλο και συχνότερη πρόκληση τέτοιων ακραίων καιρικών φαινομένων. Για να καταλάβουμε όμως την σπουδαιότητα της κατάστασης, αρκεί να αναλογιστούμε πως αν σήμερα με έναν μαγικό τρόπο σταματούσαμε να παράγουμε αέρια του θερμοκηπίου –όπως διοξείδιο του άνθρακα από την καύση ορυκτών καυσίμων–, θα πέρναγαν χρόνια μέχρι να ανακοπεί η υπερθέρμανση του πλανήτη. Ακόμα, εξίσου δυσοίωνο είναι ότι ακριβώς λόγω αυτού του «lag» που οι επιστήμονες ονομάζουν θερμική αδράνεια, τα επίπεδα της υπερθέρμανσης που έχουν παρατηρηθεί τα τελευταία 100 χρόνια δεν αποτυπώνουν το 100% των συνεπειών που θα επιφέρουν τα αέρια του θερμοκηπίου που έχουμε ήδη εκπέμψει. Σύμφωνα με ειδικούς, έχουμε περίπου μέχρι το 2030 πριν η κλιματική αλλαγή προκαλέσει μη αναστρέψιμη ζημιά στον πλανήτη, και αν η γη μπορεί να υπάρξει όπως έχει υπάρξει χωρίς την ανθρωπότητα, η ανθρωπότητα δεν έχει υπάρξει μέχρι στιγμής χωρίς τη γη.

Σιγά-σιγά παρατηρούμε πως ενώ η μπάλα χάνεται, οι οικονομικές ελίτ προσπαθούν να πείσουν είτε πως δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα και όλα αυτά είναι ένα μεγάλο hoax (ρεύμα που λόγο της απτής πραγματικότητας σταδιακά αποδυναμώνεται παρά τα τεράστια ποσά που ρίχνουν τα λόμπι των ορυκτών καυσίμων) είτε πως όλα θα φτιάξουν παίρνοντας μέτρα για το θεαθήναι, τύπου green new deal, που στην πραγματικότητα δεν έχουν στόχο την επίλυση του προβλήματος αλλά από τη μία την ενοχοποίηση της κοινωνίας ως υπαίτιας για την κλιματική αλλαγή και από την άλλη την περαιτέρω συσσώρευση κέρδους μέσω της δημιουργίας νέων αγορών πράσινης ανάπτυξης. Αν η κατάσταση δεν ήταν τόσο τραγική θα ήταν αστεία, καθώς, ως τρόπο επίλυσης του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής, οι ελίτ αναπαράγουν στο ακέραιο το φαντασιακό που μας έφτασε σε αυτή την κατάσταση, που δεν είναι άλλο από το φαντασιακό της αέναης ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων. Όσο λοιπόν η παραγωγή θα μεγεθύνεται έτι περαιτέρω, αντιστοίχως και οι ενεργειακές ανάγκες του πλανήτη θα αυξάνονται ραγδαία και ασταμάτητα. Με αποτέλεσμα, όσο και να μειώνεται ποσοστιαία η χρήση ορυκτών καυσίμων, τελικά να αυξάνονται σε απόλυτο αριθμό. Χαριτολογώντας, η αυτοκαταστροφικότητα του φαντασιακού της ανάπτυξης είναι τέτοια ώστε θα μπορούσαμε άνετα να καταστρέψουμε τον Αμαζόνιο με σκοπό να φυτέψουμε μπαμπού σε μαζική κλίμακα για οικολογικά καλαμάκια, τα οποία τελικά για να παραχθούν θα είχαν κάνει μεγαλύτερο κακό από ότι καλό.

Πέρα όμως από το κρύο χιούμορ, είναι εξαιρετικά πιθανό να μην έχει υπάρξει ποτέ άλλοτε τόσο επιτακτική ανάγκη για αλλαγή στον τρόπο που οργανώνεται η ανθρωπότητα προκείμενου η ίδια να μπορέσει να επιβιώσει. Οι από τα πάνω έχουν δείξει τις διαθέσεις τους: αφενός ένα σκληρό γραφειοκρατικό πλαίσιο ημίμετρων και αφηρημένων στόχων που ακόμα και αν επιτευχθούν, λόγου χάρη στην Ευρώπη ως το 2050, θα είναι ήδη πάρα πολύ αργά κι αφετέρου ένα κράμα sci-fi φανμποϊσμού και god complex που θα σώσει την ανθρωπότητα πηγαίνοντας την στον Άρη. Δεν είναι υπερβολή, λοιπόν, να δηλώσουμε ότι το να εναποθέσουμε το μέλλον της ανθρωπότητας είτε στους νεοφιλελεύθερους

γραφειοκράτες της ΕΕ είτε σε εξουσιομανής νάρκισσους τύπου Ellon Musk και Jeff Bezos συνιστά αυτοκτονική επιλογή πρώτης τάξεως. Ποια όμως θα πρέπει να είναι η απάντηση των από τα κάτω; Οι κοινωνίες μας θα πρέπει άμεσα να αλλάξουν τον σκοπό για τον οποίο παράγουν και από μια εγωιστική παραγωγή που έχει ως στόχο τη μεγιστοποίηση του ατομικού κέρδους να μεταβούμε σε μια κοινοτιστική παραγωγή που θα έχει ως στόχο την κάλυψη των πραγματικών αναγκών της κοινωνίας. Για να συμβεί αυτό, η αποανάπτυξη αποτελεί προαπαιτούμενο, έχοντας ως στόχευση την αποκεντρωμένη μικρής κλίμακας παραγωγή• όχι για να οδηγηθούμε σε έναν πρωτογονισμό, αλλά για μπορούμε να απολαύσουμε τα επιτεύγματα της τεχνολογίας και του ανθρώπινου πνεύματος χωρίς να καταστρέφουμε τον πλανήτη που μας φιλοξενεί. Συγχρόνως να αποκόψουμε την ιδέα ότι η κυριαρχία πάνω στην φύση ταυτίζεται με τον πολιτισμό, και να αντιληφθούμε ότι πολιτισμός είναι η συμβίωση με αυτήν. Όλα αυτά θα είναι το αποτέλεσμα μιας οικολογικής κοινωνίας ισότητας, ανθρωπιάς και αλληλεγγύης χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, μιας κοινωνίας χωρίς θεσμούς κυριαρχίας, δηλαδή μιας κοινωνίας ακρατικής. Είναι αυτονόητο ότι μια τέτοια αλλαγή η οποία θα κατάστρεφε τα προνόμια των εξουσιαστών δεν πρόκειται να υπάρξει μέσω εκλογών• οι ελίτ έχουν πολλά να χάσουν, και μόνο ένας ανόητος θα πίστευε ότι θα τα άφηναν έτσι χωρίς να προσπαθήσουν να τα διατηρήσουν με νύχια και με δόντια απλά επειδή κάποιος το ζήτησε ευγενικά. Είναι λοιπόν δεδομένο ότι θα επιτεθούν σε όποιον προσπαθήσει να υπονομεύσει την κυριαρχία τους. Από την άλλη η ανθρωπότητα έχει να χάσει κυριολεκτικά τα πάντα. Χωρίς διάθεση για μελοδραματισμούς, οι γενιές του σήμερα φέρουν στους ώμους τους ένα τεράστιο βάρος και μια μεγάλη ηθική υποχρέωση• γι’ αυτό είτε θα επιλέξουμε τον δρόμο της κοινωνικής επανάστασης είτε θα αφήσουμε το μέλλον μας σε αυτούς που κατέστρεψαν το παρόν μας.

Κλείνοντας, αν σε κάποιους η πρόταση επίλυσης του κοινωνικού, άρα και του οικολογικού, ζητήματος μέσω της κοινωνικής επανάστασης φαίνεται μη ρεαλιστική είναι γνωστό ότι η αντιπρόταση τους ρητά ή άρρητα, ηθελημένα ή μη, είναι η

επίλυση του ζητήματος μέσω είτε ενός φιλελεύθερου είτε ενός αυταρχικού καπιταλισμού, και αν αυτό δεν είναι εντελώς μη ρεαλιστικό τότε τί είναι; Ο χρόνος κυλάει εις βάρος• ή θα δημιουργήσουμε στο σήμερα τη δικιά μας αυτόνομη προοπτική των καταπιεσμένων είτε θα είμαστε απλά ετερόνομοι θεατές των επιλογών του 0,01% και της ιστορίας, μιας ιστορίας για την οποία, στην τελική, είμαστε κι εμείς υπεύθυνοι.

Τι σημαίνει για εμάς, τους Ευρωπαίους, το ταξίδι των Ζαπατίστας στα μέρη μας;

του Μηνά Μπλάνα

Οι ομάδες των Ζαπατίστας έχουνε ήδη φτάσει στα μέρη μας έπειτα από μια προετοιμασία μηνών. Τι σημαίνει αυτό, όμως για όσους/ες τους υποδέχονται;

Αρχικά, το άρθρο αυτό δεν έχει να κάνει με μία παρουσίαση του έργου των Ζαπατίστας. Άμα θέλετε να μάθετε περισσότερα και αναλυτικότερα για την Ζαπατίστικη Αυτονομία, μπορείτε να τσεκάρετε την ιστοσελίδα από το Καραβάνι των Ζαπατίστας https://karavanizapatista.espivblogs.net/ ή ακόμα κι εδώ https://www.babylonia.gr/tag/zapatistas/. Για να κατανοήσουμε, όμως, για ποιο πράγμα γίνεται λόγος θα χρειαστεί να εμβαθύνουμε λίγο στον πυρήνα της σκέψης τους.

Οι έννοιες της Αυτονομίας και της Κοινότητας παίζουν πρωταρχικό ρόλο. Αυτονομία της Κοινότητας, δηλαδή απεξάρτηση από τους κρατικούς μηχανισμούς και αυτούς της αγοράς, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, και οικοδόμηση ανάλογων δομών γι’ αυτήν την απεμπλοκή στο εδώ και τώρα. Οι Κοινότητες έχουν να

κάνουν με τις κοινωνικές σχέσεις που διαμορφώνονται. Σε αντιδιαστολή με την καθημερινή διάβρωση τους από το κράτος -ανάθεση- και τον νεοφιλελευθερισμό -ανταγωνιστικότητα, ατομικισμός, εξειδίκευση κ.α.- που αντιπαρέρχονται τον αλληλοσεβασμό και την αλληλεγγύη και σπάνε τους κοινωνικούς δεσμούς. Ας κρατήσουμε τα παραπάνω ως μία υπεραπλουστευμένη ανάλυση κάποιων βασικών εννοιών.

> *Και σ' αυτό το σημείο είναι που πρέπει να υπογραμμίσουμε και να υπενθυμίσουμε πως: δεν έρχονται για να αποτελέσουν ένα κινηματικό αξιοθέατο. Έρχονται για να ακούσουν, να δούνε, να μάθουνε για τους τοπικούς, και όχι μόνο, αγώνες και να αφουγκραστούν πολιτικές οπτικές πάνω σε διάφορα ζητήματα.*

Όλα αυτά προϋποθέτουν ένα επίπεδο οργάνωσης, διάδρασης και προετοιμασίας.

Με άλλα λόγια, το ταξίδι τους σήμανε την έναρξη μιας πανευρωπαικής δικτύωσης για να φτάσει εις πέρας και να οργανωθεί. Τοπικής, πανελλαδικής και εν τέλει πανευρωπαϊκής, γεγονός που δίνει την ευκαιρία να συντονιστούν και να επικοινωνήσουν για πρώτη φορά μέσω τέτοιων διαδικασιών συλλογικότητες απ' όλη την Ελλάδα. Κάτι τέτοιο είχε να συμβεί σε τόσο μεγάλη κλίμακα από τον Δεκέμβρη του '08, όπου εκεί υπήρχε άμεσο σημείο αντίστασης, συντονισμού και συσπείρωσης: οι δρόμοι της εξέγερσης. (Πέρα από κάποιες προσπάθειες δικτύωσης πάνω στην Ενέργεια και στο οικολογικό ευρύτερα)

Μιλάμε για πάνω από 100-200 συλλογικότητες και άτομα από διαφορετικές πόλεις σε κοινή διαβούλευση πέρα από τις όποιες μεταξύ τους διαφορές με τον ίδιο σκοπό. Μία διαδικασία αρκετά προωθητική, ειδικότερα σ' ένα περιβάλλον αρκετά τοξικό, με πολιτικούς και προσωπικούς ανταγωνισμούς και έντονο μικροπολιτικό στοιχείο, ξεπερνώντας σε όποιο βαθμό αυτό είναι εφικτό τον όποιο σεχταρισμό. Αξίζει να επισημανθεί πως μόνο η Ελλάδα και η Ιταλία συντονίστηκαν με τέτοιο οριζόντιο τρόπο, που δεν αφήνει σημάδι αδιαφάνειας στις διαδικασίες.

Σε μία δεύτερη αφήγηση, είναι η ώρα για αναστοχασμό πάνω σε διάφορα θέσφατα που κυριαρχούν. **Αναστοχασμός, δηλαδή, πάνω στον δυτικό τρόπο σκέψης και την αποικιοκρατική ματιά που διέπει τους Ευρωπαίους στις αναλύσεις τους.** Δηλαδή, να προσπαθήσουμε να απεγκλωβιστούμε από τα δίχτυα του νεοφιλελευθερισμού και να μην κοιτάμε με υπεροψία οτιδήποτε αλλιώτικο έχει πάει κάποια βήματα μπροστά και δεν ανήκει στην Δύση. Όπως συμβαίνει συνήθως σε κάθε ματιά προς την Λατινική Αμερική και όποιο μέρος δεν έχει την ανάλογη τύχη να έχει μυηθεί για τα καλά στον δυτικό τρόπο ζωής και σκέψης.

> *Οι Ζαπατίστας έχουν απολέσει την αυτοαναφορικότητα που κυριεύει το δυτικό κόσμο. Επισημαίνουν το απλό: Αλληλεγγύη σημαίνει να χτίζεις την Αυτονομία και την απελευθέρωση εδαφών στον τόπο σου, στην γεωγραφία σου. Κι αυτό είναι που τους δίνει δύναμη στον αγώνα τους.*

Να εφεύρουμε τρόπους για την ανάκτηση της Κοινότητας και του συλλογικού αισθήματος του συν-ανήκειν. Το οποίο με την σειρά του έχει κατακερματιστεί από το νεοφιλελεύθερο τρόπο ζωής σε σημείο που δεν μπορούμε να σκεφτούμε διαφορετική εναλλακτική πέρα από τα υπάρχοντα πλαίσια. Και αυτή, η μη ύπαρξη του συλλογικού σε πτυχές αλλά και στον πυρήνα της καθημερινότητας, είναι που εγκλωβίζει οτιδήποτε χειραφετικό σε αρκετά στενά πλαίσια. Διότι εκεί στοχεύουν και τα όποια εγχειρήματα αυτοοργάνωσης και από εκεί αντλούν το νόημα τους για τη ζωή ως ένα σχίσμα της οργανωμένης ζωής έναντι στο κράτος και στην αγορά.

Αποτελεί αφορμή για το στήσιμο δομών και εγχειρημάτων που έχουν σκοπό να μείνουν. Άλλωστε και οι ίδιοι οι Ζαπατίστας έχουν ως στόχο να αφήσουν κάτι πίσω ως παρακαταθήκη του ταξιδιού.

Καλώς να έρθουν, λοιπόν, και τους περιμένουμε στα μέρη μας! Με την ευχή να είναι η αφετηρία για την δόμηση ενός σχεδίου πραγματικής εξόδου από τον κρατισμό. Με περισσότερη υγιή

αλληλεπίδραση, πολιτική ζύμωση, δημιουργία και διάδραση παραπάνω ριζοσπαστικών ιδεών. Γιατί “συμφωνούμε σε περισσότερα απ’ όσα διαφωνούμε”. Και το ταξίδι των Ζαπατίστας αποτελεί την καλύτερη αφορμή για το ρίζωμα του σκεπτικού τους.

Ο Ντάνος, η ΕΡΕ και το δημογραφικό μας πρόβλημα

του Βασίλη Γεωργάκη

Σε μία άλλη περίσταση θα μπορούσαμε να γελάσουμε κοιτάζοντας το πρόγραμμα του συνεδρίου για τη γονιμότητα (sic) που κράτος, εκκλησία και «επιστημονική» κοινότητα σκοπεύουν να διοργανώσουν στα Γιάννενα. Και πως να μη γελάσεις δηλαδή όταν βλέπεις στους ομιλητές τον Γιώργο Αγγελόπουλο ή πιο γνωστό στο πανελλήνιο ως «Ντάνο», ο οποίος από τα ριάλιτι επιβίωσης προσγειώνεται σε επιστημονικά συνέδρια με μία κοινωνιολογίζουσα μάλιστα εισήγηση. Φυσικά δεν αποκλείουμε την μεταστροφή του ανδρός και την αλλαγή προτεραιοτήτων, από το lifestyle στη διανόηση και την επιστήμη, απλώς όμως τούτο δε φαίνεται πως ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Όμως το συνέδριο αυτό αποτελεί ακόμη έναν κρίκο σε μία αλυσίδα κυβερνητικών επιδιώξεων που προδίδουν μία συγκεκριμένη συλλογιστική και θέαση της κοινωνίας. Ας την ονομάσουμε εθνικοφροσύνη για να μη σπαταλάμε χρόνο και για να αποφύγουμε συγκρίσεις με άλλες χώρες – κυρίως του πάλαι ποτέ Υπαρκτού. Έχουμε μία κυβέρνηση που προσβλέπει σε ένα κοινωνικό οικοδόμημα στο οποίο το κράτος θα είναι πανίσχυρο -σε όλους τους τομείς εκτός από την οικονομία φυσικά, ο ρόλος της εκκλησίας θα είναι σαφώς αναβαθμισμένος, η οικογένεια θα επιστρέψει στις παλιές καλές εποχές του πάτερ φαμίλιας και

γενικώς εντάξει, αφήσαμε λίγο χαλαρά τα λουριά από τη δεκαετία του ’80, αλλά ας επιστρέψουμε στις μέρες της ΕΡΕ που όλοι γνώριζαν τη θέση τους στην κοινωνία.

Αρχίσαμε με το «Αφήστε με να ζήσω», όταν μερίδες του κρατικού μηχανισμού δοκίμασαν τις δυνάμεις τους και κυρίως τις άμυνες της κοινωνίας. Η συνέχεια ήταν ο νόμος-έκτρωμα για τη συνεπιμέλεια του πολλά-βαρύ Τσιάρα που είχε τόση υποστήριξη από συγκεκριμένους κύκλους. Και τώρα ήρθε η ώρα να ανοίξουμε και το πολυδιαφημισμένο «δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδος».

> *Ας πούμε κάτι εξαρχής. Δημογραφικά προβλήματα δεν αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες. Δημογραφικά προβλήματα αντιμετωπίζουν τα κράτη. Ο τριαντάρης πια και άτεκνος γράφων, δε νιώθει ότι αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα – πέραν της γκρίνιας των συγγενών. Το πρόβλημα αφορά μόνο το κράτος που βλέπει την κλιμακούμενη κρίση στην αναπαραγωγή του ανθρώπινου δυναμικού του, που θα εφοδιάσει την αγορά εργασίας, θα κατοικήσει τον χώρο του και θα στελεχώσει τους μηχανισμούς του – με μια ελαφριά προτίμηση στους κατασταλτικούς μηχανισμούς του.*

Ο «οικογενειακός προγραμματισμός», η «προστασία της οικογένειας» είναι έννοιες συνυφασμένες με το κράτος, και δει με το κράτος – πάτερ φαμίλιας όπως το βάπτισε ο Μαρκ Μαζάουερ, είναι γεννήματα του Μεσοπολέμου και αποτελούν προσπάθειες τον κρατών για στρογγύλεμα των χειρότερων συνεπειών του αχαλίνωτου καπιταλισμού αλλά και εξασφάλισης της αναπαραγωγής του. **Η εισβολή ενός γραφειοκρατικού, απρόσωπου μηχανισμού στις πλέον ιδιαίτερες πτυχές του βίου ενός ανθρώπου και ο καθορισμός από υπουργεία και γενικές γραμματείες των ζωών μας, είναι μάλλον πολύ μεγαλύτερο ζήτημα, με το οποίο όμως έχουμε πια συμβιβαστεί.** Μέχρι φυσικά να έρθει ένα σποτάκι με μία άτεκνη κι απελπισμένη γυναίκα καριέρας να μας παγώσει το αίμα και να μας κάνει να αναστοχαστούμε.

Φυσικά δεν υποβαθμίζουμε την ανάγκη των ανθρώπων να σμίξουν

και να κάνουν οικογένειες. Το μόνο που πρέπει να τονίζεται, ξανά και ξανά και ξανά, είναι πως οι μόνοι υπεύθυνοι για τον οικογενειακό τους προγραμματισμό, είναι οι ίδιες οι οικογένειες και κανένα κράτος ή πονόψυχος (κι ελληνόψυχος) γυναικολόγος.

Η μεγαλύτερη όμως ξετσιπωσιά εκ μέρους της παρούσας κυβέρνησης, είναι ο τρόπος που αντιμετωπίζει το δημογραφικό. Δεν χρειάζεται να είσαι άριστος στα οικονομικά για να παρατηρήσεις πως οι δυνατότητες ενός ανθρώπου να κάνει οικογένεια και παιδιά είναι συνάρτηση των υλικών συνθηκών. Δε περιμένουμε πως ο Κυριάκος Μητσοτάκης έχει σαφές πλάνο για την αντιμετώπιση του δημογραφικού, αλλά όταν κυβερνάς μία χώρα με εξαρθρωμένη οικονομία εδώ και δέκα χρόνια, τρομακτική αιμορραγία μετανάστευσης νέων ανθρώπων και μισθούς στο πάτωμα, το να νομοθετείς πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας, 10ώρα κι απλήρωτη εργασία και να πετάς διχίλιαρα σα χαρτζιλίκι ανά γέννα, σαν αντίβαρο, ξεπερνά τα όρια της υποκρισίας.

Ήδη την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, οι αντιδράσεις για το συνέδριο είναι τεράστιες με αποτέλεσμα εν τέλει να μην πραγματοποιηθεί. Ακόμη κι έτσι, θα πρέπει να έχουμε καλά στο μυαλό μας, πως δεν έχουμε να κάνουμε με μία δράκα θεοσεβούμενων συντηρητικών που κάνουν κόνξες σε ταυτοτικά ζητήματα. Αντιμετωπίζουμε μία αντιδραστική κυβέρνηση, που ενώ παραδίδει την κοινωνία στην πλήρη εξάρθρωση που επιφέρει ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός, προσπαθεί να τιθασεύσει την οποιαδήποτε αντίσταση γυρνώντας το ρολόι της ιστορίας πίσω.

Πόσο πίσω; Μάλλον στην εποχή που μοντέλες της Ντιόρ σεργιάνιζαν στην Ακρόπολη, χωροφύλακες όργωναν τις φτωχογειτονιές της Αθήνας και όλο τα κανάλια ενημέρωσης ελέγχονταν απόλυτα από την κυβέρνηση.

Η Απελευθέρωση της Rosa Nera

του Νίκου Μαρκετάκη

Στις 5 Ιούνη το μεσημέρι γράφτηκε Ιστορία στα Χανιά. 150 άνθρωποι, συνεννοημένοι εκ των προτέρων, έλαβαν τις θέσεις τους με ακρίβεια δευτερολέπτου και άψογο συντονισμό, και με έφοδο κατέλαβαν το φρουρούμενο μνημειακό συγκρότημα στην κορυφή του λόφου Καστέλι: το περίφημο «μπαλκόνι των Χανίων». Κάτω από τη μύτη των φρουρών, οι οποίοι μέσα σε ελάχιστα λεπτά βρέθηκαν περικυκλωμένοι και ανήμποροι να αντιδράσουν, πέραν του να αποχωρήσουν ταπεινωμένοι χωρίς να ανοίξει ρουθούνι.

Το επιχειρησιακό σχέδιο είχε εκπονηθεί εβδομάδες πριν, αν και η σύλληψή του κλωθογύριζε στα κεφάλια ορισμένων για μήνες. 150 άτομα το γνώριζαν επί βδομάδες, και 150 άτομα ήταν που το εκτέλεσαν – δίχως αυτό να διαρρεύσει στον 151ο. Στη συντριπτική πλειοψηφία, 150 άνθρωποι χωρίς οργανωτικούς δεσμούς μεταξύ τους, που δεν συνιστούσαν δηλαδή μια κάποια ενιαία συλλογικότητα, που δεν δεσμεύονταν από τίποτα πέραν της πολιτικής τους βούλησης να πάρουν πίσω αυτό που τους ανήκει από το Κράτος. Και όχι αφηρημένα από το Κράτος, αλλά από τους πλέον ισχυρούς αρμούς του, το ξενοδοχειακό κεφάλαιο και το μητσοτακέικο – και μάλιστα μέσα στην έδρα τους.

Τα μαθήματα αυτής της μέρας – και του πώς φτάσαμε σε αυτήν – προς το Κίνημα είναι υπερβολικά πολύτιμα για να τα αγνοήσει κανείς. Ο ελευθεριακός χώρος, ακόμα και στην πιο σκοτεινή εποχή που έχουμε ζήσει οι περισσότεροι/ες από μας, δεν έχει ανάγκη τίποτα πέραν της πολιτικής βούλησης. Ούτε μιλιτάντικη εκπαίδευση, ούτε κλειστές οργανωτικές δομές, ούτε ιεραρχία, ούτε κλίση στη βία. Το μέγα ζήτημα ασφαλώς εδώ είναι το πώς φτάνουμε στην από κοινού πολιτική βούληση. Διότι τα υπόλοιπα είναι θέμα χρόνου και λίγης τύχης. Πραγματικά λίγης όμως, καθώς εν πολλοίς την τύχη σου τη φτιάχνεις. Και 9 μήνες τώρα (9/5/20 – 9/5/21), πήραμε την τύχη μας στα χέρια μας.

Από τις πρώτες μεγαλειώδεις πορείες μετά την εκκένωση της κατάληψης Rosa Nera, των 800, 1500 και 3500 ανθρώπων, φάνηκε ότι η ανακατάληψη θα ήταν απλώς θέμα χρόνου. Είχαμε δύο δυνατά εφόδια με τα οποία θα έπρεπε να χτίσουμε μια σταθερή μαζική κινηματική διαδικασία, η οποία θα μας κρατούσε σε εγρήγορση βαθαίνοντας τις συντροφικές σχέσεις μεταξύ της συλλογικότητας της κατάληψης και ενός ευρύτερου ριζοσπαστικού κύκλου – μέχρι να έρθει η κατάλληλη στιγμή…

Το πρώτο εφόδιο ήταν η απαράμιλλη αποδοχή της κατάληψης στην τοπική κοινωνία. Εδώ τα credits πάνε στην ίδια τη συλλογικότητα της Rosa Nera και είναι η καθ' ύλην αρμόδια να μιλήσει για το know how του πολιτικού κεφαλαίου της. Παρά ταύτα, είναι αδύνατον να μη σημειωθεί κι εδώ εμφατικά η ανυπολόγιστη συνεισφορά, σε αυτήν, του εκλιπόντος αναρχικού Βαρδή Τσουρή, του οποίου η προσωπικότητα και δημοφιλία στην τοπική κοινωνία εγγυόταν το θετικό αποτύπωμα κάθε αντιεξουσιαστικού εγχειρήματος στο οποίο συμμετείχε.

Το δεύτερο εφόδιο μας ήταν η τοπική πολιτική ιδιαιτερότητα. Εννοώντας ότι είχαμε απέναντί μας την Αγία Οικογένεια, στο λίκνο της, εκεί όμως που παράλληλα ο αντιμητσοτακισμός ήταν ήδη λαϊκή κουλτούρα before it was cool. Ήταν και είναι τέτοια, διότι εδώ ο κόσμος γνωρίζει βιωματικά τι εστί βερύκοκο. Με μια φράση, θα λέγαμε πως μητσοτακικός εδώ παραδοσιακά λογάται ο κακής ποιότητας άνθρωπος – και κυριολεκτικά μονάχα τέτοιοι ήταν όσοι πανηγύρισαν με την εκκένωση πριν 9 μήνες, και μόνο τέτοιοι χολιάστηκαν χθες.

Με τα εφόδια αυτά ριχτήκαμε σε μια άνιση μάχη με τον ζόφο των περιοριστικών μέτρων, των χουντικών διαταγμάτων, του γενικευμένου φόβου, του εγκλεισμού, της αναδουλειάς και της κατάθλιψης. Κι όμως εν μέσω του σκληρού χειμερινού λοκντάουν, έγινε ένα μικρό θαύμα στα Χανιά. Το ευρύτερο κίνημα, με πρωτεργάτη τον αντιεξουσιαστικό χώρο, αντιπαρατέθηκε νικηφόρα με τον ζόφο, επιδεικνύοντας στο δρόμο μία πρωτόγνωρη αυταπάρνηση, συνέπεια και τόλμη. Πολύ πριν τα της Νέας Σμύρνης, στα Χανιά το κίνημα με τη στάση του είχε κερδίσει για

λογαριασμό όλων των συμπολιτών μας χώρο και χρόνο ελευθερίας, άνεσης δηλ. στην κυκλοφορία και στη συνάθροιση – καταβάλλοντας βέβαια το ανάλογο κόστος σε πρόστιμα, τηλεπρόστιμα, συλλήψεις και ξύλο.

Βεβαίως, οι πρωτόγνωρες συνθήκες απαιτούν και μια ανάλογα πρωτόγνωρη στάση. Αυτό είναι ένα σπουδαίο μάθημα που λάβαμε και θα θέλαμε διακαώς να μοιραστούμε. Διότι αυτή η στάση, η νικηφόρα εν τέλει στάση, μας εφοδίασε με κείνη την αναγκαία πολιτική βούληση, συντροφική εμπιστοσύνη, αυτοπειθαρχία και αισιοδοξία για την εκπόνηση και εκτέλεση του σχεδίου για την απελευθέρωση της Rosa Nera.

Κλειστά κέντρα κράτησης-Το νέο πανοπτικόν ελέγχου και φυλάκισης

Μετάφραση/Εισαγωγικό Σημείωμα: Μηνάς Μπλάνας

Η συνθήκη της πανδημίας κάνει ακόμα πιο μεγάλη μερίδα της κοινωνίας να στέκεται αμέτοχη για όσα συμβαίνουν σε “αόρατες” κοινωνικές ομάδες, να αδιαφορεί μπροστά σε βασανισμούς ανθρώπων, απαγωγές και παράνομες απελάσεις, παραβιάσεις βασικών δικαιωμάτων και στους νεκρούς σε κέντρα κράτησης. Κι αυτό διότι η ίδια η κοινωνία, με πρόφαση τον κορωνοιό, μπήκε στην δίνη της απειλής(ο Άλλος μετατράπηκε στον/ην διπλανό/ή), της στέρησης των βασικών ελευθεριών, του φόβου και της αδιαφορίας, ακόμα και για την ίδια την ζωή δίπλα σε πτώματα. Δεν είναι ψέματα, όμως, πως ο εκφασισμός της κοινωνίας προχώρησε αρκετά βήματα τα τελευταία 5 χρόνια.

Αυτή η παραπάνω κοινωνική πραγματικότητα καταφέρνει να κάνει

πιο ευάλωτα όσα άτομα βρίσκονται στο στόχαστρο της ρατσιστικής, μισάνθρωπης ρητορικής και των παιχνιδιών των κρατών πάνω σε ανθρώπινες ζωές. Βίαιες επαναπροωθήσεις, ξύλο, βασανισμοί, ναυάγια, φυλακίσεις. Η λίστα δεν έχει τελειωμό για τον θάνατο που σπέρνουν τα κράτη. Τουρκία-Ελλάδα, ανταγωνισμοί, -όχι εσύ έκανες βασανισμούς, όχι εσύ τους στέλνεις, φέρτε δις- να τους βάλουμε στα στρατόπεδα και να τους στείλουμε από εκεί που ήρθαν. Γίνεται λόγος για το μεταναστευτικό/προσφυγικό, λες και μιλάμε για ανεπιθύμητα σακιά.

Για να φτάσουμε στο σημείο να περνάνε από μπροστά μας μαρτυρίες για ναυάγια, νεκρούς, μαρτυρίες για βασανισμούς, κρατικές αυθαιρεσίες σε διαδικασίες ασύλου και σκευωρίες, κλείσιμο σε βανάκια, ξύλο και μετά από 7 ώρες πάνω στον Έβρο. Για να είναι μακριά από την πόλη οι "βρωμιάρηδες, οι ξένοι, τα κοπρόσκυλα". Σκληρό; Αυτά συμβαίνουν. "Εδώ δεν μπορούμε να ζήσουμε εμείς, "μ' αυτούς θα ασχολούμαστε;", λένε οι ντόπιοι με μία ίσως πιο καλοπροαίρετη έκφραση της αδιαφορίας.

Το ελληνικό κράτος, με μπροστάρη τη Νέα Δημοκρατία, είναι γνωστό πλέον για την επιπόλαιη αντιστροφή του νοήματος και των εννοιών στην παρουσίαση του έργου του. Νομοσχέδιο που κάνει βουνά και θάλασσες έρμαια της κάθε εταιρείας στον βωμό του κέρδους; "Νομοσχέδιο φιλικό προς το Περιβάλλον". Καταστρατηγείται το 8ωρο, η συνδικαλιστική δράση και καταργείται η Επιθεώρηση Εργασίας προς όφελος του εργοδότη; "Φιλεργατικό νομοσχέδιο, δίπλα στους εργαζόμενους". Αυτό δεν αλλάζει, ειδικά στο μεταναστευτικό/προσφυγικό. Άλλωστε, η ενημέρωση σ' αυτόν τον τομέα είναι τόσο ελαττωματική που ούτε καν φτάνει η είδηση στα ελληνικά μέσα. Ούτε καν φτάνει για να βαφτιστεί η βίαιη επαναπροώθηση σε δήθεν διάσωση κλπ, όπως είναι το σύνηθες από τα ΜΜΕ.

Όμως, αυτό δεν είναι θέμα μόνο της Ελλάδας. Την ίδια τακτική ακολουθεί και η Ε.Ε.

Τι είναι αυτό που ετοιμάζεται, όμως, στα νησιά του Αιγαίου;

Ακολουθεί μία μετάφραση ενός άρθρου της Corina Petridi (Reporters United) στο AlgorithmWatch, που αποτυπώνει την φρικαλεότητα της "προστασίας των συνόρων και των ανθρώπινων δικαιωμάτων." Το πρωτότυπο άρθρο εδώ: https://algorithmwatch.org/en/greek-camps-surveillance/

Ένα σύστημα παρακολούθησης που χρηματοδοτείται από την ΕΕ για «κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης» σε πέντε ελληνικά νησιά εγείρει ερωτήματα σχετικά με την ιδιωτικότητα και την ευημερία των αιτούντων άσυλο. Παρά τις διαβεβαιώσεις των ευρωπαϊκών αρχών, το σύστημα "Κένταυρος" υποδηλώνει ότι ο μαζικός έλεγχος, και όχι το καταφύγιο, είναι η προτεραιότητα.

Το Ελληνικό Υπουργείο Μετανάστευσης και Άσυλου σύντομα θα αναπτύξει και θα εγκαταστήσει ένα μερικώς αυτοματοποιημένο σύστημα επιτήρησης σε νέες εγκαταστάσεις υποδοχής στα ελληνικά νησιά, σύμφωνα με επίσημο έγγραφο στρατηγικής του AlgorithmWatch.

Το έργο παρουσιάστηκε σε μια παρουσίαση με τίτλο «Εθνική στρατηγική μετανάστευσης 2020-2021, προστασία των νησιών του Αιγαίου», η οποία καθορίζει τις βασικές προτεραιότητες της κυβέρνησης για το πώς χειρίζεται τους αιτούντες άσυλο.

Το σύστημα ονομάζεται «Κένταυρος», το όνομα των μυθικών πλασμάτων ανθρώπων-ζώων γνωστών για τον άγριο και βίαιο χαρακτήρα τους. Η παρουσίαση το περιγράφει ως ένα «ολοκληρωμένο ψηφιακό σύστημα ηλεκτρονικής και φυσικής διαχείρισης ασφάλειας που τοποθετείται μέσα και γύρω από τις εγκαταστάσεις χρησιμοποιώντας κάμερες και έναν αλγόριθμο ανάλυσης κίνησης (AI Behavioral Analytics)».

Το "Κένταυρος" θα εφαρμοστεί και στα πέντε κέντρα υποδοχής που πρόκειται να λειτουργήσουν στο εγγύς μέλλον σε Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και Κω. Η ακριβής ημερομηνία εφαρμογής είναι ασαφής. Το camp της Σάμου είναι έτοιμο, αλλά η κατασκευή δεν έχει ακόμη ξεκινήσει στη Λέσβο.

Υπάρχει προφανής αμφισημία για τη φιλοσοφία των νέων

στρατοπέδων. Στην πρόσφατη επίσκεψή της στη Λέσβο, η Επίτροπος της Ε.Ε. Ylva Johansson δήλωσε με έμφαση ότι δεν θα είναι κλειστά. Ωστόσο, η παρουσίαση του Υπουργείου τα περιγράφει ως «κλειστές και ελεγχόμενες». Η λέξη «κλειστό» επαναλαμβάνεται 18 φορές σε όλο το έγγραφο της ελληνικής κυβέρνησης.

Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, τα νέα στρατόπεδα θα έχουν διπλό στρατιωτικού τύπου φράχτη. Οι κάτοικοι τους επιτρέπεται να εισέρχονται και να εξέρχονται από την εγκατάσταση μόνο σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας και θα παρακολουθούνται από το σύστημα "Κένταυρος".

Το Ελληνικό Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου μοιράστηκε με το AlgorithmWatch και τους Reporters United μια λίστα με τα βασικά παραδοτέα του "Κενταύρου". **Το έργο αποτελείται από διάφορες τεχνολογικές λύσεις, όπως σύστημα CCTV και οθόνες βίντεο, πτήσεις με drone μέσω των εγκαταστάσεων για τον εντοπισμό περιστατικών, συναγερμούς παραβίασης περιμέτρου με κάμερες, πύλες ελέγχου με ανιχνευτές μετάλλων και συσκευές ακτίνων Χ και ένα αυτοματοποιημένο σύστημα για δημόσιες ανακοινώσεις, που θα μεταδίδονται από ηχεία. Ένα κέντρο ελέγχου θα βρίσκεται στην έδρα του υπουργείου.**

Ένας εκπρόσωπος του υπουργείου δήλωσε στο AlgorithmWatch ότι το έργο «στοχεύει στην ενίσχυση της υποδομής των κέντρων λήψης και αναγνώρισης με ενσωματωμένα ψηφιακά συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ομαλή λειτουργία των εγκαταστάσεων λήψης».

Το έργο θα χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα κεφάλαια θα προέρχονται ιδίως από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, το οποίο χρηματοδοτεί τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και από το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο υποστηρίζει τα κράτη μέλη που επλήγησαν από την πανδημία. «Με αυτόν τον τρόπο», δήλωσε ο εκπρόσωπος, «θα διασφαλιστεί ότι η υλοποίηση και η λειτουργία του έργου θα

υπόκεινται στις απαιτήσεις του GDPR(Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων) για την ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ατόμων».

Μια πηγή, που ζήτησε να μην αναφερθεί το όνομα της, είπε στο AlgorithmWatch ότι το κόστος του έργου θα ξεπεράσει τα 33 εκατομμύρια ευρώ. Το έργο θα τεθεί σύντομα σε λειτουργία μέσω δημόσιου διαγωνισμού και θα ανακοινωθεί σε EUR-Lex.

Όλα περιλαμβάνονται

Η Petra Molnar είναι δικηγόρος στο Migration and Technology Monitor και στο Refugee Law Lab. Αυτό που θεώρησε ενδιαφέρον για το σύστημα Centaur είναι το πόσο καθολικό είναι.

«Δείχνει πραγματικά ότι η προτεραιότητα αυτού του έργου και ίσως για το Υπουργείο Μετανάστευσης είναι η ομαλοποίηση της παρακολούθησης σε αυτούς τους χώρους. Μιλάμε για κάμερες, αυτοματοποιημένη μετάδοση φωνής, drones και επίσης γι' αυτό το είδος άμορφης αλγοριθμικής ανάλυσης ανίχνευσης που κανείς δεν μπορεί να ξέρει τι ακριβώς θα συνεπάγεται », είπε η κ. Molnar.

> *Η ΕΕ και η ελληνική κυβέρνηση δημιουργούν ουσιαστικά ένα «ευρύ panopticon» και απομονώνουν περαιτέρω μια πολύ ευάλωτη κοινότητα, είπε. «Έχουμε ακούσει για ορισμένες από τις δραστηριότητες είτε που προτείνονται είτε ήδη συμβαίνουν όπως πτήσεις με drones πάνω από τη Λέσβο και μερικά από τα στρατόπεδα. Αυτή είναι η πρώτη φορά που βλέπω δραστηριότητες ντετέκτιβ να αναφέρονται ως βασικά επιτεύγματα ως μέρος ενός έργου », πρόσθεσε.*

Η ομάδα της έχει επιβεβαιώσει τη χρήση drones σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις, αλλά δεν έχουν επιβεβαιώσει τις πτήσεις πάνω από το νησί της Λέσβου. Ωστόσο, η κ. Molnar λέει ότι υπήρξαν ορισμένες περιπτώσεις όπου οι άνθρωποι πίστευαν ότι τους ακολουθούσαν drones στο στρατόπεδο «Moria 2.0», καθώς το νέο στρατόπεδο είναι γνωστό στους ντόπιους. (Το στρατόπεδο Moria, στο νησί της Λέσβου, κάηκε το 2020.)

Φυλακή

Ο Matthias Mertens είναι Συντονιστής Υποστήριξης για το Europe Must Act. Πρότεινε ότι τα νέα κλειστά στρατόπεδα – επίσημα αναφερόμενα ως Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (MPRIC) – συνεχίζουν την «επιβλαβή πολιτική μαζικού περιορισμού των αιτούντων άσυλο» που εφαρμόζεται στα ελληνικά νησιά από το 2016.

Υπό αυτή την έννοια, είπε, τα νέα στρατόπεδα «έχουν σχεδιαστεί για να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο σαν φυλακές: Τοποθετούνται σε απομακρυσμένες τοποθεσίες στα ελληνικά νησιά, οι εξωτερικές τους περιμέτρους περιβάλλονται από δύο φράκτες στρατιωτικού τύπου και αυστηρούς ελέγχους στην κίνηση των αιτούντων άσυλο, μέσα και έξω".

Κατά την άποψή του, ο Κένταυρος θα θέσει τους αιτούντες άσυλο στα ελληνικά νησιά υπό στενή παρακολούθηση, συμβάλλοντας στις συνθήκες φυλακής των νέων στρατοπέδων.

«Από την εμπειρία μας ως επί τόπου εργαζόμενοι βοήθειας, γνωρίζουμε ότι ένα τέτοιο σύστημα δεν θα χρησιμεύσει για τη διασφάλιση της ασφάλειας των αιτούντων άσυλο και του προσωπικού, αλλά μάλλον θα επιδεινώσει τα ήδη ανησυχητικά δεινά όλων όσων αναγκάζονται να ζήσουν σ' αυτά τα camps», είπε.